

בני המשפחה

מידו
דברי בו
זכור
אזכרנו
עוד

בס"ד אדר תשנ"ז

למנצח על מות לבן

דברים לזכרו של שילה - מאת אבא

ביום כ"ח תשרי תשל"ו בירושלים עיר דוד
 נולד הבכור לשמחת אמו ואביו
 ולשמחת סביו שושנה ורחל, יעקב ואליהו-דוד.
 ואביו ואמו - שילה, יקראו לו בשם עולמים
 בצפייה כי יבא שילה ולו יקחת עמים.
 אך דיין האמת, אב רחום וחנון, כי שי לו נתנו, דן במרומים.

והילד הקט צמח וגדל בין הרי יהודה
 לשמחת הוריו וכל המשפחה.
 את צעדיו הראשונים עשה בבית המדרש
 ממנו ינק כוח ועוצמה שיתגלו באחרית ימיו.

במהלך השנים לקבוע אוהלו לעמק חפר נדד,
 ליד בית המדרש של הרב נריה, בכפר הרא"ה - דר
 וכבר שם חיבר שורשים לאדמת הארץ
 שיביאוהו למסור נפשו על הגנת העם והארץ.

ואחר נדד לגלות רחוקה לארץ מרחקים,
 וגדל ושיחק ולמד כמו כל הילדים.
 ולאחר שנות גלות במרחקים וגעגועים,
 עם משפחתו חזר להתיישב ולחיות בשומרון בין ההרים.

כאן החל דרך חדשה עם קשיים רגילים של נערים,
 וכך עברו השנים ושילה שלנו מתחבט בקשיים.
 אביו ואמו נושאים מבט לשמים
 ותפילה לה' א-ל עליון, כי את שילה יכוון וינצור משמים.

לאחר תקופה של התחממות בבית המדרש
והבנה כי החיים אינם משחק,
וכי גם בתוך הלב יש מאבק,
שילה שלנו נושא בעול עם חבריו.

לצה"ל מתגייס לחטיבת הנח"ל ולפלחה"ן
ובשרות הצבאי מגלה שילה את כוחותיו
וכל החברה מוצאת בו חבר מסור לרעיו.

ובתוך השרות ובתוך המאמץ
מגלה שילה את הצורך להאבק על דרך חייו.
והבחור נוטל את הכפפה ומחליט החלטה,
כי הוא בצבא יהפוך לבחור ישיבה.
ולאט לאט הוא הולך ובונה הקומה,
טפח אחר טפח ומצוה ועוד מצוה.

ובלב הלהט הולך וגדל,
ובנשמה בוערת אהבת ישראל.
והצימאון ללמוד ולשמוע דברי תורה הולך וגדל
וכך גם הנאמנות והמסירות לארץ ישראל.
ומתוך ההסתכנות והמסירות לישראל
גדלה והולכת ההשתוקקות ללמוד תורת הא-ל.

ובתוך כל אלה לא יזלזל באהבת החבר
ונאמנות ומסירות לזולת, לרגליו נר.

בעיניו הוא צופה ליום בו יפשוט את מדיו
ובין חומותיך ירושלים ישב ילמד ויבלה ימיו,
ומתוך התבסמות באויר תורתה
ומתוך התחזקות בלימוד תורתה
יגבש תוכניותיו לבנות בית משכן לשכינה.

אך בורא עולם ודיין האמת
 בחר בנשמה הזו עם ע"ב נשמות
 כי יעלו מעלה מעלה אל כסא כבודו
 ושם תחינה ותפילה ישאו כי ירחם על עמו.

ואנו פה נוהרנו כואבים ובוכים
 על מות לבי עם ע"ב הבנים
 ותנחומים יגו מבקשים מבעל הנחמות והרחמים
 ותפילה נושאים כי ישלח צרי ומרפא למכאובים
 חזק ונתחזק בעד ארצינו וערי הא-לוקים
 בעד בנין תורתה ואהבת הרעים.

אבא

כי מידי דברי בו זכר אזכרנו עוד

שילה בני בכורי, הציפייה להולדתך הייתה גדולה ומרגשת, גרנו באלון שבות וצפינו שתיוולד בסוכות לכן לא עזבנו את הישוב, רצינו לחוות את חוויית הלידה יחד כזוג הורים.

ביום שישי ירדנו לביה"ח שערי-צדק, נולדת סמוך להדלקת נרות שבת, שבת פרשת בראשית.

בראשית - איזה אור ושמחה הציפו אותנו, אבא מיד התקשר לכולם לבשר על הולדתך. בן ראשון ונכד ראשון. אבא רקד ברחובות ירושלים מרוב שמחה. ערב שבת זו הייתה מיוחדת במינה, אבא שר לי "אשת-חיל", כל החדר התמלא ברגעים אלה באור יקרות.

החדר ששכבתי בו היה מעל חצר של אחד האדמו"רים בירושלים וכל השבת ליוו אותי קולות שירה והתרוממות-רוח. היית תינוק חמוד נוח וערני, עקבנו אחרי שלבי היתפתחותך, החיוך הראשון, ההליכה והריצה. באלון שבות הצטרפו למשפחה שתי אחיות, צופיה ונצחיה. נהנינו לצפות בך, לראותך כאח גדול משחק עם אחיותיך הקטנות.

כשהיית בן חמש שנים עברנו לכפר-הראה, שם נוספו שני אחים יצחק ותהילה, ואתה גדלת ככל הילדים, היית ילד שמח ואהוב שיודע להחזיר אהבה. אהבת לגדל בעלי-חיים, לשיר, לצייר, לשתול ולזרוע בגינה, לשחק ולהשתולל.

כשהיית בגיל עשר נסענו לשליחות לקנדה. כילד קטן ההסתגלות שלך הייתה קשה, התגעגעת למשפחה בארץ ולחברים.

בשנה ראשונה, כל דבר היה נראה לך לא יפה ולא טוב, ככל שהזמן עבר מצאת את מקומך, יצרת קשרי-חברות, התמצאת בכל מקום, הרבית להתעסק בספורט, לשחות, להחליק על הקרח. למדת יפה את השפה האנגלית והיית חביב על כולם.

בשנת תשמ"ח חזרנו ארצה לקרני-שומרון, ואתה שילה התכוננת לבר המצווה שלך.

בתחילה לא היו לך חברים רבים, והקליטה בישוב לא הייתה קלה. גדלת והיית לנער חמוד, שקט וצנוע. בתקופת לימודך בישיבה התיכונית הרבית לרוץ ולפתח

שרירים, כדי שתהיה גבוה יותר. היית מוכן להקשיב וגם לעשות מה שחשבת שטוב לך]. לא הרגשנו בבית התמרדות, אך גם לא אהבה ללימודים. היית מוכן לעזור בבית, אהבת את הבית את החדר שלך, את החצר שבה גם עבדת לפעמים. אהבת לטייל בכל מקום והרביית לרדת לנחל "קנה" הזורם בואדי מתחת לביתנו. היית אח אוהב ונכד אוהב וחביב על כולנו. כשהיית בן חמש-עשרה נולדה הודיה ואתה שילה, היית קשור מאד אל הודיה, אהבת לשחק איתה ולספר לה סיפורים.

כשנת תשנ"ג סיימת ללמוד בישיבה התיכונית ובקיץ תשנ"ג התחלת ללמוד ב"ישיבת הגולן" בחיספין. הלימודים שם לא התאימו לך וחיפשת מסגרת שונה. יותר לימודי אמונה, שילוב של לימוד והכנה למסגרת צבאית. את מקומך מצאת במכינה הקדם צבאית "עטרת כוהנים", בה מצאת בית חם, מקום אוהב ור"מים מבינים ומקשיבים.

התחלת לפרוח, הכרת חברים חדשים שהפכו לחברים אוהבים. אתה שילה, הבנת את המחויבות כלפי עם ישראל ארץ ישראל ואהבת ה'. החלטת להתגייס לחטיבת הנח"ל לפלחה"ן [פלוגת החבלה], יחידה שבה מספר החיילים הדתיים קטן. לשמחתנו, התחזקת מבחינה דתית במסגרת זו. היו לך חברים טובים שהגיעו לביקור אלינו הביתה, השתתפת בכל פעילות חברתית גם כשהתברה אכלו על האש, הם ידעו שאם הם רוצים שתצטרף, הם צריכים לקנות מנגל חדש ובשר. כשר.

לא היה לך קל בכל פעילות, אבל כושר ההתמדה שלך והרצון להצליח עמדו לצידך. חבריך סיפרו שלא יכלו לרוץ לצדך ולעמוד בקצב שהכתבת. לסחוב אתך אלונקה היה בלתי אפשרי כמעט. ידעת שאנחנו מאוד דואגים ולכן הקפדת להתקשר אפילו באמצע הלילה כשהיית גומר את השמירות. במשך השירות ליוונו אותך בכל שלב, השתדלנו לבקר בכל מקום אפשרי. כשהיית בא לחופשות מהצבא, השמחה הייתה גדולה. נהגת לנצל זמנך בחופשות ב"שיפצור" הציוד הצבאי והכנתו לעת פקודה, תפרת וחיזוקת חגור, נרתיקים, חגורות וכד'. גם בנגרות שלחת ידך והרהיטים שבנית כמו ידך, המיטה, הספרייה והכיסא ניצבים כפינת הזיכרון בביתנו.

במהלך השרות הקפדת להחזיק עמך את הספר "הלכות צבא ומלחמה", וכשלא הייתה ברורה לך הלכה מסוימת היית מצלצל בטלפון הביתה לברר עם אבא את ההלכה.

השנה האחרונה לנפילתך הייתה שנה קשה. חבריך לנשק נפלו, ואתה שילה לא הרבית לדבר, היית מופנם ועצוב, והעצב התחזק כשאורי ביטון הי"ד נפל. בשנה זו הרבית לכתוב הגיגים בנושא אהבה ומסירות לא"י ועם ישראל ודברי חיזוק ואמונה.

זכרני ביקורך האחרון בבית, ביקור עצוב מלא געגועים לאורי, מחשבות וחלומות לשחרור, אי רצון לחזור ל"דלעת", והרצון להישאר לאזכרה של אורי.

כעסת על החברים ב"דלעת", שלא הבינו ולא התחשבו ברצון שלך להישאר בבית לאזכרה של אורי הי"ד, היה קשה להיפרד ממך, כשנסעת, נפשי חשקה להפציר בך להישאר בבית.

עם נסיעתך נתתי לך במתנה ספר בשם "חזרה לחיים" ובפתחו כתבתי לך את ההקדשה הבאה:

לשילה היקר:

"כשם שהגוף לבוש בגדים, כך לנשמה שלושה לבושים.

שלושה כלים המשמשים את הנשמה כמו בגד שאפשר ללבוש ולפשוט.

והם: מחשבה, דבור ומעשה של תרי"ג מצוות התורה. על ידי לימוד תורה וקיום מצוות, יוצרת לעצמה הנשמה לבוש"

[ספר התניא]

שילה!

אני מברכת אותך שתשמש באלו הלבושים ובגודל נשמותינו בחיים, בכוח האהבה והנתינה. מאבא ואימא האוהבים. [שבט תשנ"ז].

[ספר זה חזר אלינו יחד עם שאר חפצידך לאחר האסון ללא כגע]

ביום אסון המסוקים התבשרנו כמו כל עם ישראל בחדשות על נפילתך, לא הייתי זקוקה לכך שיבואו לבשר את הבשורה המרה.

כשם שהשמחה ביום הולדתך הציפה אותנו, כך השתלשו העצב, הבכי והכאב.

חמש שנים עברו והלב עדין בוכה וממאן להבין. החלטנו במספרה להמשיך לשיר, לעבוד, ללמוד וללמד, לטייל ולשמוח, כפי שהיית רוצה עינמשיך. צופיה ונצריה התחתנו השמחה הייתה גדולה וחסרונך היה גדול, כשנולד נכדינו הבכור, שילה-חיים, שוב נשמע שמך בבית.

השנה היו אבדות קשות וייסורים קשים, עם ישראל שכל את טובי בניו. אינני מבינה את תהליך הגאולה והייסורים הרבים, מתפללת אני שתריה לנו מליץ יושר לפני כסא הכבוד.

בני היקר, תהא נשמתך צרורה בצרור החיים.

אוהבת, אמא

כשעצוב לי – תחייך אלי בחלום

שילה תדע שאתה איתי בחדר,
ויש לי הרבה תמונות שלך
איתי בחדר,
ויש תמונה אחת שכל המשפחה
נמצאת בה חוץ מצופיה.
וכל הזמן כשאני הולכת לקבר
שלך,
אני חושבת עליך ולפעמים גם
בכיתה.
החברות שלי אוהבות אותך,
וגם חושבות עליך לפעמים.
אני רוצה מאוד שתהיה בחיים,
ואפילו ציירתי לך כמה ציורים.
שילה תדע שהמיטה שבנית
מאוד יפה,

וכשאני רואה את נר הנשמה אני נזכרת בך.
ביום ההולדת שלך הלכנו כולם לאורי הי"ד.
עכשיו כשאתה לא נמצא אתנו, זה כאב לכל מי שהכיר אותך.
ולפעמים בלי שמרגישים ולא רוצים, יוצאות הדמעות.
יש לי חברה שסבתא שלה נפטרה, כשדברנו אמרתי לה
שבטח נפגשתם ונהייתם חברים עם כל היהודים שנמצאים בגן עדן.
ראיתי אנשים בוכים, ואני לא רציתי שיראו אותי בוכה.
אבל, פעם כשהסתכלתי על אימא היא בכתה וגם אני התחלתי לבכות.
אני מתגעגעת אליך מאוד,
ורוצה שכשעצוב לי שתחייך אלי בחלום ותבוא ותספר לי סיפורים כמו פעם.

הודיה

בת ה-שש, אחותו הצעירה של שילה
בסמוך לנפילתו

לא הספקנו להכיר אותך מחדש

שילה היקר שלנו
 קשה, קשה לנו כשאתה אינך כאן אתנו למטה
 אבל אנחנו יודעים שלך טוב שם, ליד כיסא הכבוד.
 האסון תפס אותנו בהפתעה, גדע חיים יפים כל כך
 שרק הספקנו להתוודע אליהם בשנה האחרונה.
 השינוי המהותי שחל בך, בלט לעינינו ושימח אותנו מאוד
 אך לא הספקנו להכיר אותך מחדש,
 את שילה האחר, השקט, העדין, טוב הלב לכולם
 וכעת אנחנו יודעים שהפסדנו,
 צדיק גדל לידנו, ואנחנו לא שמנו לב.
 בן דודנו הגדול, החייל האמיץ הלך מאתנו לבלי שוב,
 ואנחנו אנה באים?!

אנשים כה רבים, באים לנחם את המשפחה
 ומשלימים לנו את הרבדים והגוונים השונים באישיותך,
 מדוע לא היינו לצדך יותר, כל השנים הללו
 כשעוד יכולנו?!

משפחתך היקרה מחזקת אותנו באמונה ומעניקה לנו כוחות נפש גדולים,
 ברור לעין כל, שחינוך, כמו שלך, לא מוענק לכל אחד,
 שילה, נוח בשלום על משכבך, ובקש רחמים לפני ריבון העולמים,
 אוהבת ומתגעגעת מאוד,

בת דודתך שרה

בס"ד כ"ח באדר א' תשנ"ז

זכית לקדש שם שמים בחייך ובמותך

דברי הספד לשילה ביום השלושים לנפילתו, מפי אבא

שילה שלנו, אנו יושבים כאן כואבים ובוכים אבל אנו יודעים כי בך מתקיים הכתוב, "מה רב טובך אשר צפנת ליראיך". נשמתך יושבת כעת למעלה על כסא הכבוד.

אתה שזכית לקדש שם שמים בחייך ובמותך, והדברים התבהרו והתחווירו לנו ביתר שאת במהלך שבעת ימי האבל ולאחריהם, עת באו חבריך ומפקדיך וספרו על הדרך בה נשאת בגאון וביושר שם שמים, קיימת בעצמך "איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם" [אבות פרק ב', א'].

מתוך דבריהם ומתוך דברים שכתבת, התברר ביתר שאת מה רבו השאיפות שלך לחיות חיים של בנין ותיקון.

בין הדברים שכתבת כתבת כך: כדי להכיר אדם... ובעיקר את מידותיו ותכונותיו, צריך להיות חבר קרוב של אותו אדם. חברות קרובה נוצרת על ידי אהבה אל אותו אדם. יסוד נוסף לחברות קרובה, אמון הדדי... הדברים אמורים בבשר ודם ונכונים גם ביחסם של ישראל לבורא עולם. כדי להכיר מעט ממידותיו ודרכיו של הקב"ה צריך ליצור חברות קרובה בינינו חברות שלימה ואמיתית מתוך אהבה ויראה כאשר לכל אלה מצטרף היסוד המוצק של אמונה. לכשנאהב את ה' מתוך אמונה שלימה ואמיתית, נכיר ונגלה את שלטונו בעולם, את מידותיו ודרכיו ונקיים חוקיו ומשפטיו שהם תורת ישראל.

בימים האחרונים השארת כמה דברים כתובים. **בין השאר כתבת לאחר נפילתו של אורי ביטון הי"ד את הדברים הבאים:** אורי ז"ל השאיר אחריו סימני דרך ברורים. האם ידע? כל נשמה יש לה שליחות בזה העולם, וגם אם לכאורה לאחר המוות נראה כי אותה נשמה השאירה סימני דרך ברורים כי היא יודעת בדיוק מה יעודה, אין זה מתוך שידועת כיצד תפרח מזה העולם, אלא נסתרות דרכי הא-ל וכנראה שהקב"ה מתכנן כך מלמעלה שאותה נשמה תשאיר לנו את אותם סימני דרך כדי להדריך אותנו לאחר שתפרח מהעולם הזה.

אחד מסימני הדרך שהשארת לנו היה היחס לזולת.

וכך כתבת: כאשר אחד מאותם יחידים בחברה אשר בעיני הרוב הנו בעל אישיות רעה, רעיו יצטרכו לקבל על עצמם הינזרות ממחשבות רעות על אותו אדם, כי ודאי סובל הוא מספיק מהתנהגותו ומיחס החברה אליו. וגם אם הרוב הולך שולל אחריו אין טעם להעסיק את הדעת במחשבת כעס כלפי אותו אדם כי ממילא מתייסר הוא מתוך שהוא מתנהג בצורה קלוקלת. יש אנשים אשר מתוך קלקולם ומעשיהם הרעים אבדו במבוך נפשם ומוסיפים הם רעה בחושבם כי כך ייטיבו עם עצמם.

בתוך השרות ובתנאים קשים לבך היה נתון לתיקון והתעלות רוחנית. **וכך כתבת:** אני מרגיש מיוזע ומלוכלך, אך אלו דברים קטנים לעומת גודל המשימה. המשימה היא התכלית הכללית, וכדי להשיג אותה עלי להקפיד במילוי המשימה בכל חלקיה ובכל צורת התנהגותי. עלי להקפיד כל יום על הלימוד אשר קבעתי לעצמי, כי הוא המחיה את צלילות הדעת והמחשבות שלי.

ידעת כי אתה מסכן את חייך בשרותך, אותנו הרגעת אך אתה כנראה היית מודע היטב לסכנות.

ביומן אישי שמצאנו אחרי השבעה, כתבת כך: חלמתי על אנשים בוכים. חלמתי שכל דפי היומן הזה תלוים מלמעלה למטה ואנשים קוראים אותם ופורצים בבכי.

כשהתגייסת לפלחה"ן הנח"ל היה זה מתוך הידיעה כי אין ביחידה חיילים דתיים ושם תתקן יותר. חלמת על קידוש ה' ופעלת מתוך שליחות זו. **כתבת על תכניתך לכנס בני מכינות ביחידות החטיבתיות:** כשהמטרה היא הגדלת מספר הדתיים ביחידות הנ"ל על מנת לעשות קידוש שם שמים במקומות שוממי יהדות בצבאנו. נהגת לשוחח עם חיילים ומפקדים מתוך רצון להאיר דרך ולהשפיע ולא חששת לאמר דברים ברורים ולעמוד על דעתך גם כשהיית יחיד.

כבר לפני שנה תכננת את עתידך לאחר השחרור מהשרות הצבאי מתוך הבנה שעליך לשבת בבית המדרש ללמוד תורה ומשם להחליט על דרכך בחיים.

וכך כתבת: למרות היותי שותף כרגע ובכל השנתיים האחרונות למצווה גדולה של קיום צבא בישראל על מנת להחזיק בארצנו הקדושה ולהגן עליה ועל עמנו מפני אויבינו, הרצון שתקופה זו תחלוף הוא גדול. כדי להגשים חלומותיי עלי לעבוד הרבה על עצמי. התכנון הקרוב הוא להעתיק את חדרי ביום השחרור מהצבא אל בין חומותייך ירושלים ולהתבשם מאויר תורתה.

בן יקר, גם אם איננו
מבינים, אנו מקבלים
את גזירתו של הקב"ה
ומצדיקים את הדין.
נמשיך למרות הכאב
הנורא, בעז"ה, בדרך
חיינו ונשתדל ללמוד
ממך לשאוף לתקן
ונבקש ממך שתהיה
מליץ יושר לנו -
הוריד סביך וסבותך
אחיד ואחיותך חבריך
וכל הציבור כולו.

אבא

כט' בשבט התשנ"ז

חיים קצרים – אבל ארוכים

שילה...

העיניים זולגות דמעות והלב ממאן להאמין שאתה שילה אינך יותר בין החיים. אור וחושך מתערבבים בערבוביה וההרגשה קשה... ההרגשה כבדה...

מתוך האור מחייכת אלי דמותו של תינוק יפה תואר עם עיניים כחולות, כחולות... דמות ילד מאושר, מלא שמחת חיים... דמות עלם חמודות... דמות חייל שרירי עם חיוך ועצב נסוכים על פניו.

אנו קוראים במכתביך ונזכרים בשיחות שהיו לנו. פתאום מתגלה האישיות המגובשת של אדם צעיר חושב ומעמיק. מתוך שיקול דעת ויתרת על שרות בהסדר ובחרת לשרת ביחידת נח"ל, היית חייל מהשורה קרוב לחברים מכל שכבות העם.

ביחידתך היית החייל הדתי היחיד, חבריך לנשק היו בעלי השקפת חיים חילונית. אתה, למדת את אורח חייהם, אבל שמרת על תורת אבותיך והתחזקת באמונתך. הייתם חברים נאמנים ומסורים עד יומכם האחרון. "דמים בדמים נגעו".

החיים המשותפים עם חברים חילוניים, והמטרה המאחדת "הגנה על העם והמולדת" יכולים לשמש לדוגמא, דוגמא לאהבה והבנה בין אנשים בעלי השקפות חיים שונות.

נקראת שילה, כשם המקום הקדוש שבו שכן המשכן. שילה היה מקום לאיחוד וקרוב לבבות בין כל שבטי ישראל. לשם שילה הייתה משמעות אמיתית בחיך.

חיך ומעשיך מהווים תרומה להבנה ולאחדות בעם. הרעיון בדבר אחדות ישראל כיסוד לקיומו הנצחי של העם עובר כחוט השני בחיך, ובא לידי ביטוי במכתביך. חיך ומעשיך מהווים תרומה להבנה ולאחדות העם.

אתה צמחת והתחזקת במעשים ובתלמוד.
 בתלמוד בישיבה – "אשרי רבו שלמדו תורה"
 אביך העמיק בתלמודך – "אשרי אביו שלמדו תורה".
 בבית הורריך הייתה לך דוגמא של הורים שחינכו והגשימו את אהבת התורה,
 אהבת העם והארץ.

במסכת קידושין מ' ע"ב נאמר: "תלמוד גדול או מעשה גדול? רבי טרפון אומר:
 "מעשה גדול", נענה רבי עקיבא ואמר: "תלמוד גדול", נענו כולם ואמרו: "תלמוד
 גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה".

שילה, חינוכך ותלמודך עיצבו את דמותך הרוחנית והביאו אותך למעשים,
 להגנת העם והמולדת.
 החיים הקצרים שלך, חיים של תלמוד ועשייה מזכירים את מסכת עירובין נ"ג
 ע"ב:

יש דרך קצרה והיא ארוכה,
 ויש דרך ארוכה והיא קצרה.

חיך, היו חיים קצרים אבל ארוכים באהבת התורה, באהבת האדם, אהבת
 המולדת, ואחדות ישראל.
 יהי זכרך ברוך.
 חבל על דאבדין ולא משתכחין.

הדודים: חוה ויעקב פינק

ל' שבט תשנ"ז

דרך ערכית – ייחודית

שילה היקר!

מערכת היחסים בינינו נסבה תמיד על שני מישורים האחד – המשכחה, והשני – החברה.

הריחוק הפיזי במגורינו היה לנו לרועץ ואפשר לנו להתראות בתדירות נמוכה, עם זאת משחר ילדוטי כל פגישה עם שילה הציפה אותי שמחה, הפעילה איזו כימיה בלתי מוסכרת. כל פגישה או אירוע משפחתי הביאה עימה גם את האפשרות לפגוש בשילה סוף סוף.

משחר ילדוטינו שיחקנו יחד כחברים, בהפרש גילאים קטן יחסית של פחות משנתיים.

שילה תמיד היה שובב גדול ומצחיק – צחוק שובה לב, חיוך רחב, וכדוגמא כולטת תחפושת פורים מקורית – "האיש ההפוך". גם בבגרותו כשהצניע לכת נותרה בו אש השובבות והפעלתנות ולעדות בחירתו במסלול צבאי פיזי ופעלתני.

ברבות הימים שילה נעלם מחיי לפרק זמן בשנות השליחות של ההורים בקנדה, ומתקופה זו זוכר אני געגועים, שמחה עם קבלת ד"ש ואכזבה שלא הגיע לבר מצווה שלי. בחזרו מחו"ל היינו גדולים במספר שנים והיינו נבוכים בפגישתנו אך הריחוק התפוגג מהר מאוד בזכות שילה.

בפגישות שלנו באירועים משפחתיים צצו הזמנות הדדיות "למה שלא תבוא למספר ימים אלינו" שלרוב הסתיימו במאומה בשל מחויבויות או בעיקר בשל ביישנות של שנינו הביאו לקשר לא רצוף, אך בכל פגישה כאילו שהושלמו הפערים והתגלתה אמיתות הקשר. עתה אין לי אלא להצטער על אי מיצוי הקשר.

חוויה חזקה שנחרתה בזיכרוני ותישאר שם לעד – בקיץ תשנ"ג לפני גיוסי לצה"ל, לאחר סיום לימודי בעתודה הפתיע שילה ובא להתארח אצלנו למספר ימים, מבחינתי היה לנו הרבה להשלים, מכיוון שפגישתנו הקודמת הייתה לפחות שנה קודם לכן.

שילה כחור צעיר, ביישן, נבון ומקסים.

בערב קייצי וחמים יצאנו לאזור הטיילת בת"א צפינו בהופעה של "אתניקס" ואח"כ ירדנו לים לשחייה קצרה במים החמימים, השתוללנו במשחק "מכות" במים.

אח"כ יצאנו לריצה קלה לחוף הים. בשני המקרים שילה הפגין כושר גופני בלתי נלאה, וכוח פיזי רב. בצעידה לכיוון תחנת האוטובוס שוחחנו ארוכות. שילה חלק עמי מהרהורי ליבו לגבי המשך דרכו, אמרתי לו שאני בטוח שימצא את הדרך שיהיה שלם עמה, והוא אכן מצא את דרכו הנכונה. לאחר פגישה זו התגייסתי לצה"ל.

שילה הצטרף מספר חודשים אחרי ושנינו היינו שקועים במערבולת של חוסר זמן. שילה בחר בדרך ההתנדבותית – הערכית ועל כך הערצתי אותו, אני המשכתי בדרך שהתווה לי מסלול לימודי בעתודה.

מכאן ואילך זכורות לי שתי פגישות אחרונות שלנו בשמחות משפחתיות, שיחותינו נסבו על הצבא בעיקר ולקשיים שעמדו בפניו, בהמשך דרכו התחזק בדרכו הערכית וכוחו הפיזי.

בפגישתנו האחרונה שילה היה בחופשת רגילה. שמחתי על ההודמנות אולי לבלות עמו זמן מה והצעתי לו לבוא אלינו להתארח. הוא סירב בנימוס כי התחייב קודם לחברים. החברות והנאמנות – כערך יושמו אצלו.

עתה, בכתבי מילים אלו, ממלאת אותי תחושת החמצה – על שלא ביליתי זמן נוסף במחיצתו של האדם הנפלא הזה.

כמו כן מתעוררת בראשי מחשבה על גורליות.

שילה עלה ופרח. כניצן בדרכו להיות לפרח מושלם – גדל עלה והתחזק פיזית ורוחנית בצמתי ההחלטה על דרך החיים בחר בדרכו הערכית הייחודית.

בשיאו כאילו סיים תפקידו על הארץ ונקטף כסמל לחיים ללא רבב, בחירה בדרך האמת והישר, מוסר ומופת לכולנו.

זה סיפור העקידה – אך לצערי סיומו לא כעקידת יצחק.

לפני כחודש פגשתי את גדי באירוע משפחתי בבית נתנאל. שילה לא נכח בשל שירותו הצבאי המרוחק. שוחחנו על שיבוצו של שילה במילואים. הנושא עלה בשנית ביום א' השבוע הנורא הזה, בפגישתי עם חנה.

בעוד שבועיים ימים שילה עמד להשתחרר. שילה לא יגיע למילואים לדאבוני ולדאבון כולנו. מי פילל שיום השחרור הנכסף לא יגיע, מי שיווה לנפשו את אשר אירע, ברגעים אלו של חולשה מתגלים מוקדים של כוח להמשיך וללכת הלאה: הראשון – גיבוש בעם, והשני המתמשך – גיבוש ותמיכה, מהמשפחה הקרובים והחברים.

לחנה, גדי, צופיה, נצחיה, יצחק, תהילה והודיה, לדודה רחל ויעקב, הסבים והסבתות, למשפחת לוי, משפחת פייג, לכל הקרובים והחברים קבלו נא השתתפותנו בצערכם – צערנו, כאבכם – כאבנו, האובדן הוא של כולנו, שאבו כוח מחזקים אנו ידיכם, שילה בלבנו תמיד!

עמיחי פינק

אל תדאגי סבתא, בעוד שבועיים אני משתחרר

ערב שבת כ"ח תשרי תשל"ו הטלפון צלצל, גדי על הקו, מזל טוב, נולד לנו בן, ולכם נולד הנכד ראשון. בשעה טובה, השמחה הייתה רבה. ביום ראשון נסענו לבקר, לראות את הרך הנולד, הנכד הבכור שלנו, פצפון חמוד עם עיניים גדולות.

והילד גדל, פעם שילה נשאר אצלנו כמה ימים בקושי דיבר אבל סדר בגן היה עושה לי, בריכוז צעק "שקט ילדים", הרגיש שמותר לו. יום אחד באתי לביקור לכפר הרא"ה והלכתי לקחת את שילה מהגן, זאת הייתה הפתעה, הוא ראה אותי, רץ אלי בשמחה חיבוקים נשיקות וישר לעניין. סבתא, אמר: הגננת שאלה עם יש למישהו סבתא שיכולה לספר לילדים על העלייה לארץ, ואני אמרתי, שסבתא שלי יכולה לספר, את מסכימה? אני מבקש! כמובן שילה, ענית. הוא קרן מאושר.

היה ילד מתוק ושובב, שילה היה בן תשע כשכל המשפחה טסה לשליחות לקנדה, שילה התגעגע מאוד לארץ ולחברים. אחרי חצי שנה טסנו לבקר אותם בטורונטו, השמחה הייתה רבה, זה היה עוד בזמן הלימודים. יום אחד שילה לקח אותנו לסיור בבית הספר הוא היה מורה דרך שלנו, טייל אתנו לכל מיני מקומות מעניינים, והסביר לנו כל דבר. היינו נוסעים עם אוטובוסים, ועם כל הנהגים הוא דיבר כמובן באנגלית, מהר מאוד למד את השפה.

פעם בא אליהם אורח מהארץ, שילה מאוד שמח אתו והזמין אותו שישן בחדרו, הוא היה טוב לב ומתחשב. בניו יורק הייתה חתונה משפחתית זאת הייתה חתונה חרדית, בקשו משילה שישיר, הוא שר בעברית כמובן כולם הקיפו אותו, רצו לשמוע את הילד עם הכיפה הסרוגה ששר כל כך יפה.

אחרי ארבע שנים חזרו מהשליחות זה היה לפני בר המצווה שלו. שילה הלך לישון לפני שנרדם קרא לי "סבתא בואי בבקשה שבי על ידי ותספרי לי סיפור שפעם סיפרת לי, בבקשה סבתא", ושנינו צחקנו, נדמה לי שאני שומעת עד היום את הצחוק המתוק שלו.

עברו השנים, כששילה רתגייס לצבא בא לידי ביטוי אהבתו הגדולה לא"י, וטוב ליבו ומסירותו לחברים, למרות היותו חייל דתי בין חילוניים הוא היה אהוב על כולם, ישב עם החברה וכשביקשו לדעת על הדת דיבר, התווכח, הביע את דעותיו תמיד ברוח טובה, ובאווירה נעימה.

דיבר על אהבת הארץ וחשיבות הישיבה בה, ועל קיום מצוות, והכל בשקט בצנעה ובענווה, כי זה היה שילה.

ביום שני כ"ז שבט תשנ"ז באת אלינו, היית צריך לטוס ללבנון. אבל הטיסה נדחתה בגלל מזג האוויר, מאוד שמחנו אתך.

בפעם האחרונה שראינו אותך, ביום האסון יצאת מביתנו, ועד היום אני רואה אותך לפני מחיך, ושומעת את המילים האחרונות שלך "אל תדאגי סבתא, עוד שבועיים אני משתחרר. אני עכשיו במקום בטוח", כן, השתחררת.

עברו שלוש שנים, קשה מאוד והכאב חזק, אני עדיין לא קולטת, ולא מאמינה שנלקחת מאתנו, נכדנו האהוב, ואתה כה צעיר, קשה מאוד לכתוב בעבר, זיכרונות עולים, ולא טוכחים, והעיניים דומעות ומטושטשות.

תמיד תהיה חרות בלבנו, לנצח נצחים.
תהא נשמתך צרורה בצרור החיים.

מתגעגעת: סבתא רחל

התעצמותו של נכד

דברים לשילה מסבתא שושנה

שילה נכדנו האהוב.

כולם כתבו עליך,
וציירו אותך מתקופת
בגרותך, כאשר למדת
בתיכון והתגייסת
לצבא.

סיפרו עליך בתור
חייל מסור לתפקיד
ולחברים, סיפרו על
התעצמותך בדרך של
קיום מצוות ולימוד
תורה.

אני רוצה לספר דווקא
על שילה התינוק
והילד.

שילה נולד בערב
שבת בראשית, זמן
קצר לפני כניסת

השבת קיבלנו טלפון מגדי, מלא התרגשות - "נולד לנו בן".
ביום ראשון נסעתי ל"שערי צדק" לבקר את חנה ואת הרך הנולד ולערוך את
הקניות בשביל התינוק. למחרת חנה חזרה הביתה, ובמונית הושיטה לי את התינוק
באומרה - "תחזיקי אותו, זה הנכד שלך", וזו הייתה ההכרות הראשונה בינינו
שמילאה אותי אושר רב.

היית תינוק קטן עדין ורך עם עיניים כחולות וריסים ארוכים.

זכורות לי ארוחות שבת אצלנו. בזמן ששרנו זמירות, נהגת לנענע את רגליך
לקצב השיר, וכמובן שזכית להרבה פינוקים ותשומת לב, שלא תמיד מצאו חן
בעיני בת דודתך הגדולה גלית.

מאוד אהבתי לבוא ל"אלון שבות" ולטייל אתך. היית ילד ביישן עם ראש מלא תלתלים והרבה המצאות.

כאשר עברתם ל"כפר הרא"ה", אני זוכרת אותך מתחבא אחרי הדלת או בחדר השני כאשר באו אליכם אורחים, ורק כאשר הם עזבו באת לשבת גם כולם. זכור לי פורים אחד שבאנו אליכם ומצאנו אותך עם ארבע מוצצים בפה. התברר שגערו בך ומצאת נחמה ע"י מציצת ארבעת המוצצים. התנחמת, כי זה היה בפורים, ושרת במרץ רב את השיר "כשהרבי אלימלך התבדח כמו מלך".

בביקורינו בקנדה התפעלנו מכושר ההתמצאות של שילה. הוא טייל אתנו בטורונטו, נסע אתנו ברכבת התחתית, והביא אותנו לכל מיני אתרים מעניינים ושימש לנו כמדריך.

באחד הביקורים של המשפחה בניו יורק לרגל חתונה [חרדית], שילה עלה לבמה ליד התזמורת, לקח את המיקרופון והחל לשיר להנאת כל האורחים הנשנים פרצו את המחיצה, כי כולם רצו לראות את הזמר הצעיר שהופיע ללא אימת הציבור וזכה במחמאות רבות.

בביקורנו האחרון בטורונטו לפני חזרתם ארצה, נפגשנו עם גדי והמשפחה אחרי שובם מהטיול הגדול במערב קנדה וארצות הברית. שילה כאוד התרשם מהביקור באולפן הסרטים בהוליווד, והחליט להפיק הצגה נוסר הוליווד עם גיבורים פצועים מרוחים בקטשופ. הוא הזמין את השכנים להצגה עבודה טרח הרבה בהקמת במה ואיסוף ציוד, ורצה לגבות דמי כניסה. בסופו של דבר הוא הסתפק בדמי כניסה שקיבל מהסבים בלבד.

כאשר המשפחה חזרה ארצה, שילה היה צריך להסתגל לתנאים חדשים בישיבה והתכונן לבר מצווה. כולנו רווינו נחת בעלייתנו לתורה, בקריאת ה"מפטיר" ובדרשה היפה שהכין.

וכך לאט לאט צמח עלם חמודות, אוהב את המשפחה ואת החברים, אוהב לחרוש את הארץ לאורכה ולרוחבה ומנצל כל חופש למטרה זו.

כאשר הגיע המועד להתגייס לצבא, שילה בחר ללכת ליחידה קרבית. הוא קיבל על עצמו את משמעת הצבא כדבר מובן מאליו, לא רטן ולא התלונן על הקשיים בהם נתקל אלא התמודד. הוא הפך בצבא מנער לגבר, וצמח בכל המובנים ובעיקר מבחינה רוחנית והתווה לו דרך בה בחר ללכת.

שילה, נכדנו האהוב, זיכרוןך לעולם לא יסור מאתנו. תמיד תחיה בלבנו – בימי חול ובימי שמחה וחג עד שתקום לתחייה באחרית הימים.

סבתא שושנה

השארת צוואה כיצד לקבל את נפילתך

דברים שנאמרו [ע"י אבא] ביום השנה לנפילתו של שילה

במלאות שלושים לנפילתך שילה, דברתי על כך שבעת שבאו לבשר לנו את בשורת האיוב על נפילתך, באו לנחמני, אברהם אבינו, אהרון הכהן ועוד. באותם ימים עדיין לא שמתי לב במידה מספקת לכך שהיה עוד מנחם נוסף שהכין את דברי נחמתו עוד לפני שנפלת. המנחם הזה היית אתה בעצמך. באחד המכתבים שהשארתי למשפחת ביטון לאחר נפילתו של אורי הי"ד, כתבת כי הנשמה מרגישה קודם שהיא עוזבת את העולם. ואכן חז"ל מדברים על כך שהנשמה מרגישה קודם עזיבתה את העולם הזה. כשאני בוחן את הדברים נדמה לי כי כבר כחצי שנה קודם עזיבתך את עולמנו, כבר התחלת להתכוון ולהכין אותנו והשארתי לנו דברים כתובים. הדרכה והנחיה כיצד לקבל את גזירתו של הקב"ה.

לקראת מלאת שלושים יום לנפילתו של ישי הי"ד, כתבת דברי ניחומים וחיזוק למשפחת שכטר. סגן ישי שכטר הי"ד קצין ומפקד צוות בפלחה"ן, חברך מהישיבה בקרני שומרון, שחינכתי ואהבתי, נפל בקרב עם מחבלים בשעה שהוביל את חייליו ממארב חזרה ל"דלעת". וכך כתבת למשפחת שכטר היקרה:

משפחת שכטר וענת היקרים!

אבדתם בן וחבר. אי הבהירות וחוסר ההבנה כואבים ולא נותנים מנוח, אך הם מכשירים אותנו לקלוט את האמת בכל בהירותה. אתם צריכים להיות חזקים, ומתוך האובדן להשיג את ההבנה העמוקה אשר בכוחה לרומם אתכם ואת המציאות לטובה אמיתית. עליכם לדעת בוודאות שהישועה שתבוא אחרי צרות כואבות וגדולות כאלה, תהיה עליונה כל כך עד שתשלים ניחומים על כל תקופת העבר.

בזמנו הראית לי את הדברים ושאלת לחוות דעתי. התפעלתי מהדברים היפים אם כי לא הייתי בטוח אז בזכותך לכתוב דברים כאלה המהווים תביעה להתנחמות. אז לא כל כך הבנתי מה שהבנתי יותר מאוחר. בעצם הראית לי את הדברים ושאלת אותי: אבא, אתה מזדהה עם הדברים? האם הרעיון יפה? רעיון יפה, לפעמים צריך להוריד לעולם המעשה וליישם אותו. למעשה שאלת אותי, אבא, האם כשברכת אותי בברכת הדרך עת התגייסתי לפלחה"ן התכוונת לזה

במלא מובן המילה? זה מה שלמעשה שאלת אותי כששאלת אותי לחוות דעתי על הדברים. ואז אמרת לנו כי יש כאב שצריך לקבלו גם אם לא מבינים אותו כיון שאיננו מבינים את כל דרכי הנהגתו של הקב"ה.

למשפחת ביטון כתבת לאחר נפילתו של אורי הי"ד כי יש נשמות שמסיימות את תפקידן בתקופה קצרה וכי בכך יש נחמה, ואני איני יכול שלא לשים לב ליד ההשגחה שעוררה אותך לכתוב דברים בתקופה האחרונה לחיך. הגיגים, קראת לזה. אתה שבמשך רוב שנות חיך לא כתבת את מחשבותיך, התחלת בשנה האחרונה להעלות דברים על הכתב. והדברים כבר האירו אור גדול ועשו רושם גדול.

כשהתגייסת, היינו גאים בכך שהתגייסת ליחידה קרבית והגם שהיינו דואגים וחרדים לשלומך, ברכנו אותך בברכת הדרך בכל לב. ראינו אותך בהתפתחותך אבל אני חייב לאמר שלא הבנו את מלא היקפה, ולא עמדנו על מלוא גודל השינוי המתחולל בקרבך.

פנית אלי ואמרת לי: אבא האם כל מה שדברת במשך השנים על יד שולחן של שבת היו אמיתים? האם כשדברנו על גאולתם של ישראל שהיא הולכת קמעה קמעה, וכי אור וחושך משמשים בערבוביה התכוונת לכך? האם הדיבורים על "ארץ ישראל הנקנית בייסורים וכי אנו חייבים להמשיך קדימה להתחזק באמונה ומסירות למען העם והארץ", האם כל זה היה רציני? האם אתה מיכן להבחן על כך? ואני, לא תמיד ידעתי עד כמה קלטת את הדברים ועד כמה הלחלו הדברים ללבך הקדוש והטהור. לעתים היה נדמה בשנות התבגרותך שלא תמיד אתה שומע ומקבל את הדברים, והנה מתברר שהדברים חלחלו ונקלטו עמוק בלבך. ואז באת אלי, כרב לתלמידו, ואמרת לי: "אבא, הנה לך צוואה הגיעה השעה להבחן על הדברים. בחינת 'אם כנים אתם בזאת יבחנו דבריכם'". ואני אמר לך שילה שאכן התכוונתי לדברים. איני מתחרט על כך שנתתי לך את ברכת הדרך כשהתגייסת לפלחה"ן, אבל לא ידעתי עד כמה זה קשה. לא הבנתי באמת משמעותה של עקידה כפי שאף אחד שלא חווה כאב כזה מסוגל להבין אותו. אתה היית בני ותלמידי, וכשאני עומד מול הדברים הכתובים שהשארתי, הן למשפחת שכטר במלאות שלושים לנפילתו של ישי הי"ד, והן דברים שכתבת ללבנה ועמרם ביטון בתוך השלושים לנפילתו של אורי אורן הי"ד, והן דברים שהשארתי לאורי הי"ד לאחר נפילתו, וכן הדברים שאמרת לפני המצלמה ב"דלעת", זמן קצר לאחר נפילתו של ישי הי"ד, "אנו מוכרחים להמשיך להרים ראש ולהמשיך להיאבק" - הריני עומד לפניך כתלמיד בפני רבו ואני מבין

שהשארית צוואה והוראה כיצד לקבל את דרך נפילתך. השארית מסר אמוני של קבלת הדין וגאווה על האפשרות לתרום למען עם ישראל, ארץ ישראל וא-לוקי ישראל. השארית מסר של נתינה והקרבה באהבה.

הכאב גדול וקשה במידה, שמי שלשמחתי לא חווה אותו לא יבין. העקידה שלנו הנה עקידה יום יומית. יום ויום ושעה ושעה, אנו עומדים בפני המציאות הזאת של חסרוןך, שילה, ומקבלים עלינו את העקידה הזאת באהבה.

אני אומר לך ואני אומר לכולנו, חזקה עלינו צוואתך.

אבא

גופך נמצא ברגבי אדמה אך בלבנו תישאר תמיד

מכתב לשילה

נתבקשתי לומר מספר דברים.

על שילה לא אדבר, מכיוון שאחרים ירבו לעשות זאת היום.
לא כתבתי מליצה או שיר, אלא סתם מרחשי לבי.

מכתב לשילה:

אנשים מתמודדים עם אכזבן בדרכים שונות. אני, שילה, בחרתי להתמודד עם
אובדןך בדרך ההדחקה.
במהלך השנה כתבתי לך מכתבים, מיאנתי להיפרד ממך, רציתי לחוש אותך,
לחיות אתך חיי גשמיות, לא רק לחשוב על נשמתך למעלה. רציתי לספר לך איד
אני מתמודדת עם היעדרותך, לשתף אותך בחוויות כמו שסיפרתי לך בטלפון,
להמשיך לפתח את הקשר הטוב שנרקם בינינו כאחים. אך לא עוד.
לא אוכל להמשיך לחיות באשליה נצחית.

"שילקי" – כמו שכינינו אותך, קשה להאמין, לפעמים אני מביטה בתמונות שלך,
ולא קולטת שאתה לא כאן, שאתה כבר לא גוף אלא רק נשמה, אך זאת עובדה.
עזבת אותנו, לכן עלי להיפרד ממך כעת, עלי לעשות את מה שלא הספקתי
לעשות טרם נסיעתך, ולא יכולתי לעשות במשך שנה זאת.

ברצוני להיפרד ממך פרידה גשמית, רוצה אני לדבר אליך, כי יודעת אני שמביט
אתה בי מלמעלה, מביט ומקשיב.

לכן, החלטתי לקרוא כאן ועכשיו את מכתבי שכנראה יהיה האחרון אליך.

בזמן האחרון הראש חושב המון. אירועים עוברים בקווי מחשבות, תמונות חוזרות
ונשנות, חלומות עליך חוזרים לילה, לילה.

כבר כמה חודשים שהתקשיתי לכתוב לך, עשרות מכתבים התחברו בראש, אך
לא עלו בכתב מפאת הקושי. לא היה בי הכוח לשבת לכתוב, לבסות ולמחות...

ככל שיום השנה קרב ובא, הבכי מתגבר בלאו הכי, ולהתחמק מלכתוב לא אוכל
עוד.

אומרים שבמשך השנה הראשונה, הנשמה עוברת מסעות מעל עולמנו, קשה לה עדיין להיפרד מגופה, וכמוכן מביתה, משפחתה והסביבה בה אהבה לחיות בחיי העולם הזה.

גם אני לא נפרדתי ממך, אך כעת קשה לי עם העובדה שתעבור השנה הראשונה, ונשמתך תפסיק להיות מחוברת לעולמנו. קשה לי לחשוב על כך שעכשיו כל שנה תהיה סתם עוד שנה שעברה, ועוד שנה, וכך נתחיל למנות אין ספור שנים להיעדרותך.

לפני שהבאנו אותך למנוחות לא רציתי להיפרד מארונוך, רציתי שתישאר איתי, אתנו.

ימי השבעה היו ימים קשים, אך כשכמעט הגיעו לסופם, לא רציתי שיסתיימו, כי החיים מטבעם יחזרו למסלולם, ולא רציתי בזה.

לאחר ימי השבעה היינו אבלים חודש ימים. קשה היה להיפרד ממנהגי האבלות, הכאב היה כה גדול, ולפעמים רציתי לשקוע בו ולא להמשיך במרוץ החיים לצדו.

עכשיו כשהשנה עומדת על קיצה, לא רוצה אני לעזוב אותה. רוצה אני להקפיד את רגע היעדרותך, שהזמן יעצור, ולא יעבור, ולא נספור עוד ועוד את התקופה בה אינך עמנו.

"שילקי", אחי שלי, פרידה זו שדיברתי עליה, היא קבלת העובדה שהלכת, שגופך נמצא ברגבי אדמה, אך בלבי ובליבות כולנו, תמיד תישאר אתנו, תלווה אותנו בהמשך חיינו, כי זה מה שנוותר לנו ממך.

נפרדת ממך, אך לא!

אוהבת ומתגעגעת

אחותך, צופיה

אדר תשנ"ז

ביקרת משפחות שכולות ולא חשבת שיבואו לבקר את משפחתך

דברי אזכרה לזכרו

"הכניסה לכאן היא דרך פרוזדור צר אשר בסופו נפתח לחדר כ-ששה מטר על חמישה מטר. בחדר יש חמש עשרה מיטות, חמש יחידות בנות שלוש קומות כל אחת, אני ישן על התחתונה אשר לאורך הקיר הדרומי של החדר. אתמול יצאנו לתו"ס (לתצפית וסיור) כאשר נענו בנגמ"שים להדס ומשם פרסנו בתנועה רגלית על ציר צל"ש [ציר ללא שם] צפונה חזרה לכאן, על הגב כאב לי פקל"ח, וכל כמה שניות ירדנו במקום.

לפני שבועיים קרה כאן אסון לקבוצת חיילים בפיקודו של ישי ז"ל. הם חזרו ממערב בטן לפנות בוקר כאשר בדרך הם פגשו בשליחי השטן וישי נהרג, נהרגו איתו עוד ארבעה חיילים, והיו גם כמה פצועים קשה. לפני שחזרתי לכאן הספקתי להיות זמן מה עם הפצועים, ואף ביקרתי אצל המשפחות השכולות".

שילה, כשהחלטתי לדבר עליך, החלטתי מתוך הרצון, וגם מתוך החובה שעלי לעשות זאת, אך לא תיארתי שלהעלות את הדברים בכתב יהיה כל כך קשה.

היה לך כל כך אכפת מכולם, עזרת לכל אחד שהיה צריך את עזרתך, ביקרת אצל המשפחות השכולות, ואפילו לא חשבת שעוד זמן קצר יבואו לבקר את משפחתך עליך, על מותך. היית שקט, בישן, סגור במקצת, אך האהבה בך לחברייך, למשפחתך עלתה בך. כשהיית חוזר הביתה מהצבא, היית פותח את הדלת ומכריז "שלום הגעתי", ובערב שבת כאשר ישבנו ליד השולחן היית פוצח בשיר הכולל את מילות הפסוק: "שמע בני מוסר אביך".

עוד מעט יום העצמאות, יום החירות והחופש שעליהם נשפך דם חיילים רבים אשר נפלו במערכות ישראל יחד עם דמך.

שילה - המילים כל כך רבות והכאב כל כך חזק.
תדע אחי, שאתה תמיד איתי בכל מקום ובכל זמן
אוהבת אהבת נצח,

אחותך תהילה

אילו רק יכולת להעביר מסר מילולי היית אומר: "תמשיכו הלאה!"

עברה שנה מאז קיבלנו את הבשורה המרה על נפילתך, שילה. התקוות מתנפצות ומתפזרות, ומותירות אחריהן – מציאות כואבת, קשה ובלתי מתקבלת. הקושי להתגבר עצום, ואלמלא הייתי בטוחה שאני מעבירה מסר בשמך, לא הייתי מדברת!

המאבק היומיומי נמשך ללא הפסקה, וללא פשרות או ויתורים עצמיים. אני יודעת כי איכות ואופי חיי האדם, לא נקבעים על פי כמות ואורך שנות חיו, הזמן מקבל את איכותו האמיתי רק כאשר ממלאים אותו בפיתוח אידיאלים וערכים, תוך שאיפה רצופה ועקשנית להגשמתם.

שילה, אם כך נצליח לממש, למצות, ולהגשים את העקרונות עליהם חונכת ונפלת, הרי שזיכרונוך יהיה טבוע וחקוק בנו במלואו באופן מובנה ויסודי. מסירות הנפש, בחיך – הפחידה אותי מאוד, במותך – הדהימה. אני כואבת, עצובה, ופצועה על אוכדנך, אך עם זאת שמחה, מעריצה וגאה – אני יודעת כי תכונת הנחישות, ההתמדה, והחתיירה ללא פשרות להצלחה, או בלשון הצבאית – "דבקות במשימה" הם שהובילו אותך להילחם, להתעקש ולאהוב את המולדת עליה נפלת.

כילד, כנער, וכבחור תמיד
התנהגת בצניעות, בענווה,
בחן ובביישנות.
ילד יפה, שמח ופעלתן, ונער
רציני, בוגר ואחראי בעל
"תמימות נעורים" פשוטה
ואמיתית.

היית מלא בתבונה וכשרון מדהימים ומפליאים בעצמתם, היתה כך רגישות יוצאת מן הכלל, כשכל מעשיך מאופיינים ומודגשים בכנות, פשטות וצדק, ענווה, כבוד, צניעות, יושר, חיבה, אמונה, אהבה, מעשיות ונתינה, כל אלה, מעלות, אשר נסכת בהן תוכן חדש, ערכי שכולו זך טהור ואמיתי.

אהבתו של שילה לארץ, למרחביה ונופיה, באו לידי ביטוי במסעות, סיורים וטיולים, כשהקו המנחה: "את א"י לומדים לאהוב דרך הרגליים".

שילה – בן המכבד ומסור להוריו, חבר טוב, נאמן ואוהב, שחברותו עם איתי סימלה בעיני באופן הברור ביותר את מהות המושג – "רעות".
אין רגש שלא חלקו יחד, אין מחשבה שלא שיתפו בה זה את זה.
איתי – המשך להיות חזק! כולנו זקוקים לך!.

אך יותר מכל – שילה היה בשבילי אח קרוב, אמיתי ומבין, שתמיד כשצריך היה עוזר ותומך, בשקט, ברצון ובאהבה.

השתדלתי תמיד להיות קשובה לדעותיו המיוחדות של שילה, מלותיו נאמרו בתמציתיות – מילים בעלות תוכן ומשמעות, הוא היה מלא בחלומות, תיכנונים ושאיפות מעניינות ומרתקות, אך עם זאת, איש עקרונות ואידיאלים עליהם היה נלחם בשקט ובצניעות אך בתקיפות ונחישות.

בצורה מפוכחת וברורה כתבת לאורי זכרונו לברכה – "מתת מות גיבורים אשר כל אחד לו ידע שתילקח נשמתו אי פעם בעודו צעיר היה מייחל להימסר ככה על קידוש שם שמייס והגנה על הארץ והמולדת".

שילה, המוסר ואמות המידה שהיו באישיותך מהווים עבורנו שביל מאיר בדרכינו הלאה בדרך שהתווית לנו – אהבת הזולת והמולדת תוך כדי שמירה על ערכי מוסר וצדק, כמעין צוואה בלתי כתובה.

להתמודדות קשה מסוג זה, לא הומצאה עדיין כל נוסחה.
מובן כי הקושי העיקרי הוא מציאת האיזון העדין, בין הרגשת האובדן העמוק לבין הרצון לתפקד בצורה רגילה ככל שניתן, כל אחד ואחד מתמודד בצורה שונה בהתאם לאישיותו וחינוכו.

יודעת אני, שאילו רק יכולת להעביר מסר מילולי כלשהו לאחר מותך, היית מתמצת אותו לשני מילים: "תמשיכו הלאה!"

אבא ואימא – המשיכו להוביל את המשפחה בהתמודדות הרצופה, הארוכה, הקשה והכואבת – בגבורה, חיוניות, אמונה, עוצמה ודוגמא אישית. הוסיפו אומץ, כוח ושמחת חיים, הקרינו התחזקות והתגברות תוך בניה עצמית מחדשת. אני מקווה שלא נדע עוד אבל יגון ובכי לעולם, ולא נבין ונכיר צער, שכול וכאב. אימא ואבא – היו גאים על הבן הנפלא שגידלתם!

רציתי לציין עוד דבר אחד, אני לא כועסת ואינני מאשימה את הצבא או את חיל האוויר, אני יודעת ומאמינה ששום אדם או מערכת לא גרמו למותם של אחי ושבעים ושנים חבריו, מתוך רשלנות מכוונת או מחשבת זדון נפשעת, אני מקווה כי צה"ל על כל זרועותיו מפיק לקחים, לומד אותם, מסיק את המסקנות הנכונות, ומתקן משגים וטעויות על מנת שלא יישנו אסונות כאלו בעתיד. אני מעריכה ומחזקת את הלוחמים והמפקדים בצבא הגנה לישראל בכל מקום שהוא.

לא נותר לי אלא להודות מקרב לב, לאנשים המקסימים שליוו אותנו בשנה האחרונה. לכולם לא מצאתי דרך מספקת ומכובדת להביע תודה מיוחדת זו. תודה לבאי השיעור החד שבועי שהפגינו קביעות נכונות והתמדה. לשכנים – על החריצות והיעילות, על היוזמה הכשרון והארגון. לחברים ולמשפחה – תודה רבה על הכל! על התמיכה והעזרה, על החיוך, הזמן, והסבלנות שהקדשתם, על ההקשבה, הפתיחות וההבנה הרבה. לכולכם – תודה רבה!

אחותך, נצחיה

ביום השנה הראשון

יום הזיכרון החללי צה"ל תשנ"ח

שילה אחי שלי!

שוב אני מוצאת את עצמי מדברת עליך, אליך, על אובדןך, על שכול.
איבר משמעותי מגופי כנקטע, וקשה לתפקד בלעדיו.

ככל שהחיים ממשיכים הלאה, כך אני לומדת לחיות עם החסר.

עם ישראל הוא משפחת שכול גדולה, כאשר כל אחד שכול ברמתו הוא.
יש שנקטף להם פרח מוגן מגנם, ויש שנקטע איבר פעיל מגופם.

אנו מחוייבים לזכור אותך, לזכרם, לכאוב את חסרונך ולכאוב את חסרונם, אך
לחיות!, כי זוהי צוואתך וצוואתם.

אני יודעת שיש המשך לקיום נשמתך, הנשמה היא נצחית, ורק גזבה אותנו כי
סיימה תפקידה בזה העולם, אתם יושבים תחת כיסא הכבוד ונהנים מזיו השכינה.

מתתם מות קדושים,
כולכם למען עמכם
וארצכם. ובכל אלה
עלינו להינחם, לאזור
כוחות ולהמשיך
לחיות, למענכם, למען
כולם, כעת זהו
תפקידנו בעולם.

שילה, תהיה מליץ
יושר עלינו, ושבעזרת
ה' במהרה תבוא
הגאולה.

צופיה

ידעת לגעת בצורה עדינה בכל הסובבים אותך ובכל אחד השארת את חותמך

שילה אחי הגדול!

אני כותבת היום לאחר חמש שנים מאותו אסון בו נפלת.
היום אני כבר יותר בוגרת, יותר מבינה,
רואה את הדברים בנקודת ראייה אחרת, ראייה יותר מחזקת ואני מאוד מאמינה
בה.

כאשר אדם עוזב את העולם, ובמיוחד כאשר אותו אדם הוא קרוב - זה קשה
וכואב, אך זוהי דרך להעלות את העולם, והחברה הקרובה לאותו אדם.
לאדם פנים רבות לו - ובמהלך חייו הוא נפגש עם אנשים ואוכלוסיות, אשר
רואות את פניו הרבות, ומגלות את הצדדים השונים באישיותו. כאשר נפטר אותו

אדם קרוב, אנו שומעים סיפורים מכל הקבוצות, האוכלוסיות, והאנשים שהוא פגש והתחבר אליהם וזה יוצר תמונה שלמה על אותה אישיות, אז אנו יכולים ללמוד כל כך הרבה מאותם סיפורים על אותו אדם, ומאותם תכונות, פעולות, הרגשות ומחשבות – ששמענו אודותם, ואם ננסה לקחת אותם וננסה להפנימם בדרך שמתאימה לכל אחד, בכך אנו נזכור את אותו אדם – ונעלה את החברה.

שילה – כשיצאת מהעולם, השארת לנו חסרון גדול, אך באותה מידה השארת לנו גם כל כך הרבה נקודות אור – שיוצאות ומתגלות מאותם מעגלי חיים שהכרת ושסיפרו לנו עלייך, וגם מכתביך – אותם מילים אחרונות שהשארת, אמרו הרבה על האדם שהנך:

אדם צנוע שפנימיותו מכרזת עליו בחוצות,

אדם שיודע ומכיר באהבת הרע, ובאהבה אל השם יתברך.

בן – המכבד את הוריו, ונוהג בהם בכבוד ובדרך ארץ,

וחייל – שיודע להלחם על אותם ערכים החשובים בעיניו – אם זה בתורה ובמצוות שאותם היה לו חשוב לקיים, ואם זה באותם ערכים אידיאולוגיים מחשבתיים.

שילה – ידעת לגעת בצורה עדינה בכל הסובבים אותך אם זה במבט או בדיבור, והכל בשקט ובשלווה – גם אם היו אלה אנשים שלא החזיקו בדעותיך או שלא הלכו בדרך התורה, אתה נגעת בהם ובכל אחד השארת את חותמך – בסביבתך, או בחבריך ובמשפחתך.

שילה – בכל אחד מאתנו אתה נמצא, במעגל הקרוב – מורגש אתה יותר, במעגל הרחוק – מורגש אתה פחות, אך אתה בלבנו תמיד.

יהי זכרך ברוך, אוהבת מאוד – ומתגעגעת

אחותך תהילה

[תשס"ב]

למשמעות יום הזיכרון

לא רק כאב גדול ונורא יש גם גאווה והכרה בזכות הגדולה לתרום למען בניינו של עם ישראל, בניינה של ארץ ישראל ומדינת ישראל ראשית צמיחת גאולתנו. רק לפני שבוע ציינו את יום הזיכרון לקורבנות השואה, יהודים שלא רק שאיבדו את חייהם, אלא גם הושפלו, עונו וסבלו בצורה שלא תתואר, כשלא ברורה כלל מטרת הסבל הזה.

כשאנו משווים את היום ההוא ליום הזה, על אף המשותף בכך שיש כאב על אובדן, ודמים בדמים נגעו, אין ספק כי יש הבדל גדול. שם ברוב המקרים לקורבנות לא נתנה הזכות והאפשרות להתגונן ולא רק גופם הוכה כי אם גם כבודם ורוחם נרמסו והושפלו. כאן זכו הנערים והאנשים האלה ללבוש מדי צבא הגנה לישראל, ללחום כחיילים בצבא יהודי המגן על עמו ארצו ומדינתו. איננו שוכחים את הזכות הגדולה הזאת. וכשאנו זוכרים את גודל החורבן של יהדות אירופה שהייתה בעלת קהילות מפוארות בחומר וברוח, ומאידך רואים את גודל הבניין שכבר נבנה בארץ הזו בחומר וגם ברוח, אנו מבינים את הזכות הגדולה אך גם את התפקיד הגדול והאחריות הגדולה לבנות את ההריסות ההם כאן בארצנו הקדושה. הבניין הזה מלווה בייסורים. ארץ ישראל נקנית בייסורים. אך אלו שמסרו נפשם, עשו זאת למען הבניין המפואר הזה, בניינה של הארץ הזו באור התורה. הזיכרון האמיתי וההנצחה האמיתי היא חינוך הדרך הזו והבניין הזה.

משפט נפוץ הוא אך לא נדוש כי **במותם ציוו לנו את החיים**. אין ספק שאכן כך הוא הדבר. במותם ציוו לנו שילה, אורי, ישי הי"ד ועוד אלפי מקדשי שם שמים בהגנת העם והארץ את החיים. אבל אם רוצים אנו להעמיק ולא להסתפק באיזו אמירה שטחית ובה לצאת ידי חובה, אנו צריכים לשאול את עצמנו, **אלו חיים הם ציוו לנו במותם?** האם העובדה שהם היו מוכנים לוותר על החיים, איננה מחייבת אותנו למבט מעמיק יותר ולמחשבה בדבר מהותם של החיים שהם ציוו לנו. וגם אם לא כל אחד ממקדשי שם שמים היה רגע לפני מותו במדרגה גבוהה כל כך, אין ספק שבשעה שעלתה נשמתו למרום והוא מוגדר כקדוש על פי ההלכה, החיים שציווה לנו עמוקים בהתאם למדרגה אותה רכש במותו.

החיים אותם ציוו לנו, הם החיים המחוברים לשורש החיים, החיים שהם בחינת התורה, "עץ חיים היא למחזיקים בה" – החיים המחוברים למקור החיים, לנותן

החיים, לקב"ה. הם סיימו את חייהם כאן בעולם הזמני, ועברו לעולם הנצח. אבל, טובה שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ועל כן הם ציוו לנו כי ננצל את החיים שנתן לנו הקב"ה בעולמו כדי שיהיו חיים בהם יתקדש שמו יתברך. חיים בהם נראה כל אחד מאתנו את מעלת חברינו ונרבה אהבה וחסד בדרכה של תורה.

דרכו של עולם היא, כי ככל שחולף הזמן הזיכרון נחלש ועמו גם הכאב. אם נתייחס ליום הזיכרון במבט הזה משמעותו תלך ותחלש, [אלא אם כן מתחדש מעגל היסורים והדמים, מצב המחדש ומחייה את הכאב והרשמים]. חושבני, כי יש להתייחס ליום הזה כפי שמתייחסת ההלכה והמחשבה היהודית למועדי ישראל. "קרא עלי מועד לשבור בחורי". מכאן למדו חז"ל כי לתשעה באב, על אף היותו יום אבל על חרבן המקדש יש דין של מועד. המשמעות ההלכתית היא כי איננו אומרים תחנון ביום זה. אך המשמעות הרעיונית היא כי אנו מתייחסים ליום זה כמו לכל המועדים.

מה פרוש הדברים? כשאנו חוגגים את פסח, איננו חוגגים רק אירוע שחל לפני שלושת אלפי שנים. לו היה זה כך, משמעות החג הייתה נחלשת ורולכת ולא היינו מבינים לשמחה מה זו עושה. אנו חוגגים אירוע שקרה אז וחוזר ומאיר בכל שנה. כשאנו חוגגים את מתן תורה איננו חוגגים רק את האירוע שחל אז, כי אם אנו גם מנסים לקלוט את אורות חג השבועות המאירים בכל שנה מחדש. זהו גלגל מעגלי השנה היהודית, שהולך ומתחדש הולך ומתרומם משנה לשנה. לפי זה, משמעותו של תשעה באב כמועד היא שאיננו כואבים רק את החורבן שחל אז כי אם גם את החסרון וההשלכה של אותו חורבן עלינו בדור הזה. אם זה כך, העובדה שחלפו הרבה שנים לא מקהה בהכרח את הרושם והכאב.

אם נתפוש את יום הזיכרון לחללי צה"ל בצורה דומה, ונבין כי זר יום של חשבון נפש בשאלה עד כמה הצדקנו את הקורבן של אלו שבמותם ציוו לנו את החיים? אם נבין כי ביום זה אנו צריכים להתרכז בשאלה מה תיקנו בתפישת החיים שלנו, האם זה נשאר מושג הקרוב למשמעות שטחית המקובלת של "לעשות חיים" או שמא אנו מעמיקים את משמעותו. אם כך נתפוש את הדברים, אז על אף שהכאב האישי ילך ויקטן מדי שנה, וכך הוא טבעו של עולם, משמעותו של יום לא תתיישן ותקהה, כי אם תתחדש ותתעצם.

וכשם שהדברים כך ביחס ליום הזיכרון כך הם הדברים ביחס ליום עצמאותנו. כעת אנו עומדים ליד קברו של שילה הי"ד כאן, ובקדומים עומדים ליד

קברותיהם של אורי וישי הי"ד ובמקומות אחרים ליד קברותיהם של אלפי הקדושים, ובערב נרקוד, נשמח ונשיר. אם יום העצמאות מציין אירוע שחל לפני חמישים שנה משמעותו הולכת ונחלשת. אך אם אנו חוגגים את ההצלה היא מתוך הבנה והרגשה עד כמה היא משליכה עלינו כפרטים ועל עם ישראל לדורותיו, השמחה והשירה הולכות ומתעצמות מדי שנה. וגם אנו נהיה, נרקוד ונשמח גם אם לנו זה יהיה קצת יותר קשה. אבל אנו יודעים ומרגישים כי רב חסדו של הקב"ה עימנו בפרט ועם עם ישראל בכלל. גם אם מהלך הגאולה לא הושלם, גם אם כוס הגאולה אינה מלאה, איננו מתרכזים בלחפש את חצי הכוס הריקה, כי אם מתרגשים מודים ושרים לקב"ה על אותו חלק מכוס הגאולה אותה מילא. מי שראה את חורבות יהדות אירופה, מי שמנסה להבין את גודל האסון שניחת על יהדות אירופה בפרט ועם ישראל בכלל, חורבן הקהילות - חורבן כלכלי חומרי, רוחני, חייב להגיע להכרה שמדינת ישראל כיום עם התפתחותה הכלכלית הצבאית והחברתית ועולם הישיבות והתורה, כל זה לא ניתן להגדרה שונה מאשר נס.

זהו הנס הגדול ביותר שקרה לעם ישראל במהלך ההיסטוריה שלו. על כל זה מודים אנחנו לך ומברכים אותך ישתבח שמך בפי כל חי.

ניקח לנו את יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ואת יום העצמאות כימי מועד, שבאמצעותם נתרום ונתקרב לקב"ה.

אבא

דברים שנאמרו ביום הזיכרון תשנ"ח על קברו של שילה הי"ד

לקחת פרטים קטנים מאישיותך ולאמצם אצלנו

הדרך הטוב ביותר להתמודד עם האובדן היא לנסות וללמוד דרכיך

במלאת שנתיים

שילה,

עברו שנתיים ימים, כל כך הרבה דברים השתנו מאז. החיים שונים מאד ממה שהיו לפני שהלכת. לפעמים זה נראה לי לפני המון זמן, אבל במחשבה שניה את אותו לילה איום לעולם לא אשכח. אותו אני זוכרת כאילו זה היה לפני שעה. אני מזילה דמעה וחושבת, בוכה ונוזרת כל פעם מחדש.

זה לא עובר, וזה לא יעבור לעולם. תמיד תהיה אתנו כל הזמן. תמיד נזכור אותך, ניזכר ונתגעגע. איננו צריכים בשביל זה יום זיכרון. אנחנו זוכרים גם ככה, בלי תזכורות. אתה מלווה אותנו בכל מהלך בחיינו, בשעת עצב ושמחה, ביאוש ובתקווה. אנחנו אנשים אחרים מאותו יום, או בעצם מאותו לילה, שהפך על פיהם חיים שלמים. בשניה אחת נהרסו עולמות רבים, נגדעו חיים באיבם.

מלבד העצב והכאב ישנה גם תחושה של פספוס עצום. כה חבל, שרק לאחר מותך אני מתוודעת לאיש הגדול שהיה שילה, לשילה מפן אחר, לדמותך העצומה, לאבני הדרך שהיוו נר לרגליך בתקופה האחרונה. החמצתי, לא הספקתי, ספספתי אותך, לא הכרתי את דמותך החדשה.

פחות מחודשיים לפני האסון, בבת המצווה שלי, נבצר ממך להגיע ליקנעם ולהשתתף עמי בשמחתי משום היותך בלבנון. צלצלת, למרות שטלפון במוצב לא מצוי ולא זמין בקלות רבה. למרות הקשיים צלצלת, וברכת אותי במזכירה האלקטרונית בחמימות שכזאת, שלא הכרתי מצידך, באכפתיות מופגנת. השתנית, ואני כל כך התרגשתי.

עוד אני נזכרת באחד הרגעים האחרונים שראיתיך בעודך בחיים. זה היה בבר המצווה של אליאב בסוסיא. בשבת זו היית מהורהר. כשהלכנו, בני הדודים, בצהרים לטייל, אני נזכרת ורואה בעיני את הדרך בה הכנסת את האקדח. אצלי מיד זה הדליק נורה אדומה. זה בישר רעות, אך אז לא ייחסתי לזה חשיבות מרובה. כנראה, זו היתה מסיבת פרידה לך, ולא רק בר מצווה לאליאב בן דודך.

כעת, במבט לאחור, ישנם כל כך הרבה פרטים קטנים וקטעי שיחה, שנראים משמעותיים וכל כך שונים ממה שנראו בעינינו אז. שנתיים חלפו מאז. הפצע מעט הגליד, אך כלל לא נרפא ונעלם, וזה לא יקרה לעולם.

אני חושבת, שהדרך הקלה והטובה ביותר להתמודדות עם האובדן, הכאב והפספוס הגדול, היא לנסות להידמות לך וללמוד מדרכיך. לקחת פרטים קטנים מאישיותך ולאמצם אצלנו. להגיע לדרך האמת והישר בעצמנו, אך בדרך הקלה. לא להיתקל בלבטים ובהתחבטויות שעברת אתה. ידוע, שהמאמין הגדול הוא זה שהגיע לאמת בכוחות עצמו בלבד, ולא זה שמקיים רק משום המשך הדורות, רק משום שהוריו מקיימים. וכזה היית – מאמין גדול.

משאת נפשך התקיימה – האומה הרגישה מאוחדת ולו רק ליום אחד. לאחר אסון המסוקים, בו מצאת את מותך, הוכרז במדינתנו הקטנה, על יום אבל לאומי. כל העם התאבל כאומה – כיחידה אחת. כה חבל שזה קורה רק בנסיבות שכאלה.

האובדן, השבעה והכאב המשותף, גרמו לקירוב וגיבוש המשפחה הקרובה כרחוקה. נעים להפגש ולהיות בצוותא, אך השמחה לא שלמה. כיף להיות ביחד, אך היחד כבר לא אותו יחד. הוא חסר אותך, וזה כל כך מורגש ובולט. אני משלה את עצמי במחשבה, שהשלמתי וקלטתי את אובדנך, שהלכת לבלי שוב, אך טעות חמורה בידי, כי אובדן עצום שכזה לא ניתן לתפיסה, ואף חושבת אני, שלעולם לא אקלוט את הדבר.

כמה נורא לשמוע אב אומר קדיש על בנו, וסב מנגן ביום הזיכרון לנכדו, האין זה הפוך מטבעו של עולם? מחנכים ומורים משתתפים באזכרה לתלמידם, האם כך צריך להיות?! מכרים וחברים מתאבלים על חברם בעודם צעירים כל-כך, האם זו דרכו של עולם?! אם מתייפחת על קבר בנה, וסבתא כואבת את מות נכדה, האין זה מזעזע לראות?! בני משפחה מתעצבים ודואבים את מות יקירם. אחים מבכים את אחיהם הבוגר שנפל ולא ישוב עוד לעולם. כמה נורא הדבר!

גדלת לצידך, שילה. צדיק מאמין וישר, ואני החמצתיך. אולי מסיבה זו לקח הקב"ה אותך אליו לצידו. משום היותך צדיק גדול. הוריד נתנו לו אותך במתנה, וכך נקראת שי לה'.

דע, שבעקבות נפילתך חסר בנו משהו, שנמצא אתך שם למעלה, אך אתה אתנו, אם לא פיזית, אז לפחות במחשבות וברגשות.

מתגעגעת, אורלי – בת דודתך

בס"ד כ"ט טבת תשנ"ט

במעגלי השנה

דברים לשילה - מאבא

שילה בנו היקר.

זו הפעם הראשונה מאז הסתלקת מעמנו, שאני יושב וכותב לך מכתב. הערב היינו ביקיר, אצל משפחת ביטון בערב לימוד לזכרו של אורי הי"ד שאותו אהבת והיה לך כל כך קשה להיפרד ממנו. ואכן עליכם נאמר "בחייהם ובמותם לא נפרדו". כבר שנתיים חלפו מאז אתו יום בו נתבשרנו על הבשורה המרה של נפילת אורי. במהלך השבת הזו שהייתה שבת קשה מאוד ללבנה ועמרם שעמם נקשרנו בקשר דמים, הרגשתי כי הקושי שלהם הוא גם הקושי שלי והרגשתי כי אנו שוב עומדים להיפגש עם הגלגל החוזר של המפגשים והזיכרונות הכואבים, הכל כך מוכרים והכל כך קשים להורים השכולים, ואשר מי שלשמחתי איננו במעגל השכול, קרוב לודאי שלא יבין אותו. כן, יום השנה לאורי פירושו שיום השנה השני להסתלקותך מעמנו מתקרב. אני חש את כאב המפגש עם התאריך של יום נפילתך גדל והולך. כשם שאתה ואורי נקשרתם בחייכם ובמותכם, כך גם בשבילנו הכאב עליך מתחבר עם הכאב על הסתלקותו של אורי הי"ד.

עוד שנה של כאב, שכול וגעגועים עומדת לחלוף. לא, לא הייתה זו שנה קלה יותר מקודמתה. דברי חז"ל על הגזירה שנגזרה על המת להשתכח מהלב, כנראה שלא נאמרו על בן המת לאביו ואמו. לא נשכחת מלבנו, להיפך, כאב הפרידה גדל והולך, הגעגועים מתגברים ואנו כבר איננו כפי שהיינו וגם לא נהיה. הכאב הפך להיות חלק משגרת חיינו ואנו הופכים להיות מסוגלים יותר ויותר לנסח אותו במילים. הדמעות, גם הן הפכו להיות חלק משגרת חיינו אם כי אנו משתדלים להצניען. לפעמים אנו חשים כחולמים. אנו פוקדים את קברך לעיתים מזומנות, אימא מדליקה בכל ערב שבת נר על קברך ובכל אופן עדיין לא ברור לנו שאנו מבינים ומעכלים את העובדה המרה כי אתה איננו עמנו. עם כל הרצון והמאמץ להמשיך בשגרת חיינו ועם השמחה והנחת שגורמים לנו ילדינו. הכל כאילו ממשיך כרגיל אבל באמת שום דבר אינו כפי שהיה. דווקא הרגעים היפים והמשמחים ביותר בחיינו הם הרגעים הכואבים והקשים ביותר בהם מתבלט ביותר חסרונו. הכאב עובר ועולה במעגלי השנה. ימי החג והמועד כבר אינם

כפי שהיו. אם כי אנו מקפידים לנהוג כבעבר ומשתדלים שאווירת החג והמועד בביתנו תהיה כרגיל, דווקא שמחת החג והתרוממות הנפש מגבירות ומגדילות את כאב חסרונוך.

נוראותו של יום הדין לובשת אצלנו משמעות מוחשית וקשה יותר, תקיעת השופר זכר לאילו של יצחק "עקידת יצחק לזרעו של אברהם ברחמים תזכור", מקבלת אצלנו משמעות מעשית, תפילתו של רבי אמנון ממגנצא "ונתנה תוקף... מי יחיה ומי ימות", מחדדת אצלנו את משמעות נוראותו של הדין. אם הכניסה ליום הכיפורים אצל כל יהודי מלווה בכובד ובדאגה, אצלנו התחושה כבדה וקשה שבעתיים.

אנו שותפים לשמחת חג הסוכות וחשים את התרוממות הרוח של כנסת ישראל היוצאת בראשון לחשבון עוונות לקראת קונה, אבל דווקא ברגעי השמחה הכאב פורץ.

וכשאנו כבר עוברים את החגים מתקרבת שבת פרשת נח, שבת בר המצווה שלך עם כל הזיכרונות, ושוב מתעורר ומתגבר הכאב. ועד שאנו מצליחים להתאושש ולהירגע מהכאב הזה, מתקרבים ימי חנוכה הדלקת הנרות, "נר ה' נשמת אדם" ושירת הנרות הללו כשברקע משתקפת דמותך מהתמונה הגדולה התלויה בביתנו. וכך מתקדם מעגל השנה ועמו מעגל הכאב והגעגועים. וכשאנו מתקרבים לפסח דבריו של הנביא יחזקאל "ואראך מתבוססת בדמך ואומר לך בדמייך חיי..." מלווים אותנו ומהווים חלק בלתי נפרד משמחת החג שלנו. גם במעגל השבועי הכאב עולה ומתגבר. תמיד ההכנות לשבת היו מלוות אצלנו בהתרגשות לקראת שבת המלכה. אנו פועלים כבעבר וחשים התעוררות והתרגשות לקראת השבת אבל דווקא, ככל שהיא קרבה ובאה, כאב הפרידה ממך צורב והולך. ובשעה של התרוממות הנפש בעת קבלת השבת, הכאב פורץ ומגיע לשיא. בעת ההליכה הביתה לאחר התפילה, אני חש כי עם המלאכים המלווים אותי הביתה, מלווה אותי גם נשמתך, ובשעת שירת "שלום עליכם", אמירת קידוש של שבת ושירת זמירות שבת, דמותך אינה משה מנגד עיני וכאב הפרידה הוא כחיתוך הסכין בבשר החי. גם בשעת רעוא דרעווין, גם היא שעה בה נשמותינו נפגשות וחוסר היכולת לחבק אותך או לראותך ממש יושב ושר לידי ואיתי, אני חש כאב כחיתוך הסכין בבשר החי.

השנה חגגנו לסבתות שלך את הגיען לגיל שיבה. לא, לא היו אלו שמחות משפחתיות כפי שהיינו רגילים בעבר. ראינו צורך וחשיבות לציין אירועים אלו,

אבל השמחה הייתה מלאת כאב ודמעות. דמותך הייתה נכרת בכל פינה וכאב חסרונך בלט, במיוחד, על רקע ההתכנסות המשפחתית כשכל הצאצאים נכחו ורק אתה חסרת. יש כבר במשפחה מי שנושא את שמך, "שילה שלום" שייבדל לחיים טובים וארוכים, ובשבילנו זאת נחמה פורתא.

אנו מלאי אמונה, וחזקה עלינו צוואתך ואין אנו טוענים כלפי ריבונו של עולם. איננו שוכחים לרגע את מהותנו, את היותנו ענף מעם ישראל ואת הצורך והערך של נכונות היחיד למסור את חייו למען הכלל. כפי שאמרתי בהודמנויות שונות איננו מתחרטים על הדרך בה הלכת ועל כך שבכנו אותך בדרך זו. ברור לי כי לאבד בן זה לא רק כאב גדול כי אם גם זכות גדולה. אנו מעיינים שוב ושוב בדבריך ומתפעלים מיד השגחה שעוררה אותך לכתוב דברים כל כך ברורים סמוך לנפילתך, ביחס לדרך כיצד לקבל את הסתלקותך ואת גזרתו של הקב"ה. גם העובדה שקטע הוידאו היחיד שיש לנו ממך שבו אתה מדבר מכיל דברי חיזוק ועידוד מעורר את התפעלותנו ואינו יד המקרה. אם אני מסוגל להבין משהו ביחס למציאותך כעת, ודאי לי כי לך טוב ונשמתיך נתעלתה ויועבת תחת כסא הכבוד. אבל אנו נותרנו כאן עם הכאב הגדול והצורך לשאת אותו עד יומנו האחרון.

באהבה וגעגועים.

אבא

יראת שמיים אמיתית, נקנית בעבודה קשה, ובשעות של שאלות קשות

דברי גלית ביום השנה השני

הצד המוכר יותר של שילה הוא הצד של המיתוס – של ההגשמה ומסירות הנפש. אני לא הכרתי את הצד הזה שלו, וכחות התחברתי לדיבורים האלה. כבת דודתו, אני מסתכלת עליו בצורה יותר אישית, אנושית, כאדם בשר ודם החי ומתלבט, פחות כסמל.

חז"ל הבחינו בין עצבות למרירות. עצבות היא מיסוד העפר. היא טובענית וסוחפת, ממכרת. היא מביאה את האדם למצב שהוא כל כך שבוי בכאב שלו עד כדי כך שהוא לא מסוגל לתפקד. המרירות לעומתה, היא כאב שמלווה בפעולה, במעשה שנועד להקל את הכאב, או למצוא דרך להבנות ממנו. לדוגמא, אדם שבוכה לפני הקב"ה ומבקש את עזרתו. מה שאני לקחתי משילה, הוא לאו דווקא ההגשמה, אלא הדרך אליה. האמיתיות שלו, היושר הפנימי, גם כשהתנדנדה לו הכיפה. החיפוש האמיתי שלו, גם כשלא מצא את עצמו בישיבת הסדר, גם כשהיה צריך לעזוב מסגרות ולהתחיל הכל מחדש. בעיני, זהו אומץ, וזהו יושר פנימי. לאחרונה, מדברים הרבה על משבר הזהות של הציבור הדתי, ושל הנוער בפרט. הרב קוק כבר אמר שה'חוצפא יסגא' של הדור שלנו, זה תוצאה של עומק. של שאלות גדולות שלא נענות תמיד בתשובות מספקות. של צורך גדול באמת. בתשובות מקיפות שלא מטייחות. מניסיון אני יודעת שלא תמיד קל למצוא מישהו שיענה לך. לפעמים אדם צריך למצוא את התשובות בתוך עצמו. אני מעריכה בשילה את העובדה שלא התיישב במסגרת סתם כי הוא כבר שמ. הוא חיפש תשובות לשאלות שלו עד שמצא מקום שבו ידעו לענות לו. והוא לא ברח מהשאלות כי פחד ממה שיגידו אנשים. יש לי תחושה שהרבה אנשי חינוך לא אוהבים את השאלות המנדנדות של צעירים שרוצים להבין באמת, ואולי פוחדים מהן. לפעמים הם משדרים תחושה של חוסר לגיטימציה ל"שאלות כפירה". בשנה שעברה, כשגדי קרא את מכתבו של שילה להוריו של ישי, הדהד לי חזק מאד המדרש ששילה בחר לצטט. המדרש מתאר אישה ששיכלה את בעלה הצדיק שלמד תורה כל חייו. היא לוקחת את התפילין שלו, והולכת מבית מדרש אחד למשנהו כשהיא שואלת בקול את "שאלת הכפירה" הפרטית שלה: בעלה שלמד

כל חייו תורה שעליה נאמר "כי הם חייך ואורך ימריך", מפני מה מת בחצי ימיו? יש לי הרגשה שיותר מדי אנשים היום היו עונים לה שאסור לשאול שאלה כזאת, שאנחנו לא מבינים את מהלכיו של הקב"ה, ועל כן אסור לערער או לשאול. תלמידי החכמים שהאישה שאלה, דווקא חשבו שהשאלה במקומה, והם לא נחפזו להסות אותה וגם לא נתנו לה תשובות שהן יותר סיסמאות מאשר מענה אמיתי. הם שתקו ואמרו שהם לא יודעים. שילה ציטט שם את 'עין איה' ואמר שעל כך יענה אליה הנביא כשיבוא. כל כך קשה ואמיתית היא השאלה, עד שאליהו עצמו ידרש לה. למען האמת, אם נסתכל בתורה עצמה, נראה שיש מקום וחשיבות לשאלות. אברהם אבינו, המאמין הראשון, לא האמין כי כולם האמינו וככה חינכו אותו. הוא קודם תהה, שאל שאלות, וגם הגיע בהתחלה לתשובות לא נכונות. מי שולט בעולם? השמש. השתחוה לשמש. אח"כ הירח עלה והחליף איתה, הוא הסיק שהירח שולט והשתחוה לו. רק אחרי שהשמש שוב זרחה, הוא הבין שיש מי ששולט בשניהם, ויסד אסכולה חדשה של אמונה באל אחד, דבר שבטח לא נראה כל כך לתרח וחבריו. מי שמאמין לאחר שברר לעצמו את השאלות שלו, יכול לעמוד בפרץ, ולהחזיק באמונתו גם בתוך חברה שונה, ואף למעלה מזה, כמו שעשה שילה. אברהם גם התווכח עם הקב"ה בגזרת חורבן סדום, והקב"ה קיבל את זה. אני לא אומרת שכולנו בדרגה של אברהם אבינו וכולנו יכולים להתווכח עם הקב"ה. יש גם את התזכורת של תשובת ה' להתמרמרות של איוב, צדיק ככל שהיה, שה' אומר לו "איפה היית ביוסדי ארץ?" מה שאני אומרת הוא שאמונה אמיתית היא אמונה שבנויה על בירור ושאלות, לא על טיוח וקיום מצוות טכני. אמנם לא תמיד מצליחים למצוא את התשובות, כמו ששילה אמר, לפעמים השאלות, גדולות ובערות ולא נותנות מנוח, הן אלו שמכינות אותנו לתשובה הגדולה, לאמת הגדולה שנבין בביאת המשיח, אי"ה. אבל אם לא נטאל, אם נקטין ראש ונטייח לעצמנו את התשובות או נסתפק בתשובות קטנות, אולי לא נוכל להאמין באמת. האמונה שלנו תהיה סתם דקלום, מהפה ולא מהלב. השאלות האלה באות לברר ולהעמיק את האמונה שלנו כיחידים וגם כעם. ישנם הרבה אנשים שלא חובשים כיפה, שמתמודדים עם שאלות דומות. אם נוכל לענות לעצמנו, או לפחות נעזי לחפש תשובה, נוכל להחזיר את עצמנו למקור האלוהי, למשמעות שאנחנו מחפשים. לא כולם מרגישים שחוו אי פעם את הנגיעה באמת, גם אם הם דתיים, וכך נוכל להתחבר לאחינו החילוניים, לא רק כמורי דרך, לפעמים זה מזויף, אלא אולי כשותפים לחיפוש, לכמיהה לאלוקות. גם אם אנחנו יודעים שהתשובה נמצאת אי שם. זה ששילה כתב דווקא את זה, את השאלה שאיש לא ידע לענות עליה, ודווקא בזה שהוא הפך למיתוס, ושגדי, כאיש חינוך,

חזר על דבריו, חיזק בי את הלגיטימציה לשאול. המסר שלמדתי משילה הוא כזה: לא לטייח, לברר. לא להתפשר על תשובות שלא מדברות אליך, אם צריך, ללכת לחפש במקום אחר. אין אדם לומד אלא ממקום שליבו חפץ. אחרי שאדם עובר תהליך אמיתי של בירור והתחברות לדרך מסוימת, רק אז זה שלו באמת, ורק ממקום כזה יכולים לצמוח כל מעשי מסירות הנפש שלו. מסתבר שיראת שמיים אמיתית, נקנית בעבודה קשה, ובשעות של שאלות קשות ולפעמים זה נראה כאובדן דרך. כך גם אצל אברהם אבינו. אני רוצה לבקש ממך שילה, שתהיה מליץ יושר על כל אלו שמחפשים את הדרך, ורוצים אמונה גדולה ואמיתית, ומשמעות לחיים, ותסנגר עלינו גם בשעה שאנחנו שואלים שאלות שאולי לא במקומן. מכאן, קשה לפעמים לראות מה נכון ומה לא. שכולנו נהיה במסלול הנכון ונזכה לשמוע גם את התשובות לשאלות הקשות, מפי אליהו הנביא. שילה, תודה על החיזוק הזה, בינתיים.

חושבת עליך,

גלית בת דודתך

נדהמתי מהשינוי הגדול שהתחולל בך

דברי ליאת בת הדודה, במלאות שנתיים לנפילת שילה

שנתיים חלפו מאז שנקטפת, ואני עדיין מכונסת בתוך עצמי, מתקשה להאמין שכך הם פני הדברים. יתכן שעמוק עמוק בניבכי נשמתי הדברים ידועים, אך כפועל, מעולם לא השלמתי עם אובדנך. מצאתי את הפינות רנסתרות ביותר בתודעתי להצפין מציאות זו. כשכל משפחתך באה אלינו אני עדיין מוצאת עצמי מחכה שגם אתה תופיע, שתעלה אלינו מיד אחרי שאמרת שלום לסבא וסבתא וחבקת אותם בחום. הקשר שלך עם משפחתי היה חזק מאוד. היית רץ עם אבא שלי ועם אריאל, כל כך אהבת את העיסוק בספורט ואהבת לעסוק בו איתם. אני נזכרת בפעם האחרונה בה ביקרת אצלנו, שוחחנו שיחה מלב אל לב, נדהמתי מהשינוי הגדול שהתחולל בך ומהבגרות והרצינות שהשתקפו מאישיותך.

השתדלת ללמוד בשנותך האחרונות בכלל ובישיבת "עטרת כהנים", לשם רצית להעתיק את חדרך לאחר שחרורך מצה"ל, בפרט. אפילו בעת השרות הצבאי הקפדת לעסוק בלימוד תורה.

קניית דעת היא הנאה של אנשים בעלי רצון פנימי, וכך היה רצון יי. בתוך נפשך פעמה שאיפה לאמת פשוטה וטבעית.

שילה! א-לוקים ציוה אותנו "קדושים תהיו" וכך אתה בעיני. קדוש היית בחיך וקדוש במותך. בדרך זו ראית וקבלת את תורתנו יי. מתוך קדושת הגוף והנפש, הקפדת בקטנות גם כשהיית במצבים קשים בעת שרותך הצבאי.

שילה! מילים לא תספקנה לתאר את חסרונך העצום. כאבנו גדול ואנו נאחזים במציאות היום יומית כמרפא למכאובנו, אך אין מרפא.

מתת מות קדושים בהגנה על ארצך ומולדתך.

המכתב שכתבת לי ומעולם לא שלחת, היה עבורי צוואה רוחנית שאיש לא יוכל לגזול ממני.

בודאי אתה יושב כעת על כסא הכבוד מוקף במלאכי עליון. אני מצדיעה לך על מה שהיית ומי שאתה עבורי לעולם.

בת דודתך - ליאת

היינו בני גד

ראיתי בך את החופש ללכת אחרי אמיתת לבך, ועם זאת, לא ביטלת את מי שלא חושב כמוך וידעת לאהוב אותו

שילה.

אתה חסר לי!

(מצד עצמך אינך חסר מאומה, להיפך, אתה נמצא במקום שאין בו שום חסרון) אך לי, אתה חסר.

מאז אותו הלילה אני מהלך על שביל חיי כעובר אורח. רבים מציעים שיהיו לי מורי דרך, רבים משמשים לי כסער. אך, עוד אין לי ידיד וקרוב, אח ורע שתומך בי לאורך כל הדרך כפי שצפיתי בך שעתיד אתה להיות לי: דוגמה ומופת, כאחד שעבר את כל ההתמודדות עם המציאות ותהליך ההבשלה וההתבגרות. עתה נשאר רק הכוכב המהיל עלי ומאיר דרכי והגני מנסה להעתיק מאורו אל ליבי.

ראיתי בך את החופש ללכת אחרי אמיתת לבך. מרדת והתקוממת מול כל הנוגד אותה ועם זאת לא ביטלת את מי שלא חושב כמוך וידעת לאהוב אותו.

צמחת מכוח אדמת הטרשים בה היית שתול, וידעת להישאר קשור אליה ולהעריך ולאהוב אותה על אף מה שהיתה.

ידעת למצוא את המאחד בינך ובין סביבתך.

ידעת להעניק מתוך רצון כנה ולא מתוך נגיעות שיש לך בעניין. להעניק אהבה, לתת, שלא על מנת לקבל.

היית צנוע, עניו, אך לא מתבדל.

כל אלה ועוד ראיתי בך. בקיצור - "מודל".

אילו לא היית בעבר אלא בהווה, ודאי לי שהייתה בינינו אהבת רעים. אחוות אחים. בלב ובנפש. (אותה שתמיד כל כך חסרה לי).

היינו בני גד. היה בינינו איגוד. הייתה לנו אמירה מיוחדת ומשותפת.

עתה, אורך עוטף אותי ומפיה בי כוחות. סוכת שילה שומרת אותי מכל כגעים. אך, אותה נפש תאומה חסרה לי.

הנני מבכה על החלב עוד בטרם נמוג לכוס. הנני מבכה על קשר שלא הספיק לרקום עור וגידים וכבר נטלה נשמתו.

מאז, בגרתי. מאז,
גדלתי בדרך הקשה.
השארתי בורות רבים
בדרכי (עליהם דילגתי
מחוסר יכולת לרדת
אל עומקם). הייתי
בודד. הנני עדיין,
חברים תומכים פה
ושם. רק הרושם
שנספג בי מאישיותך,
משפיע על הרצונות
שלי ועל הכיוון של
דרכי.

מאז אותו הלילה, שמי הליל זרועי כוכבים ופניה המכורכמות של הארץ נראים בהרבה יותר בהירות וכן הלב ההולם, הפוצע, נשמע הרבה יותר בחוזקה. הולם על אובדנם, על המציאות העכורה ועל הבדידות שבה הם השאירו אותנו. אנו מצדנו צריכים לספוג את אורם. האור שבתקווה ובאמונה, האור שבשמחה. אנו צריכים להיעזר במי שעוד נמצא בינותינו, כי אם לא נהיה חזקים, נרד עד עפר או נהיה לכוכבים.

יהי רצון שיתקיים בנו במהרה הפסוק:

"הרבה ארכה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער אויביו - ואת ארצו."

יצחק אלחנן - אחיך

כסליו - תשס"ב

קראנו לו שילה

שילה,

עוד מעט עוברים חמש שנים לנפילתך, וביום השנה מוציאים ספר לזכרך. החלטתי להתיישב ולכתוב דברים לזכרך. התברר לי שזה די קשה כי צריך להתמודד עם הזיכרון ועם האובדן (שבדרך כלל קשה לי להתמודד איתו).

לפני שנה וחודשיים נולד לי ולבצי [בת ציון] בן שקראנו לו שילהחי על שמך ולזכרך.

אין לך מושג כמה אני מתגעגע אליך, לרגעים שלנו יחד, לטיולים שלנו, לשבתות שהייתי ישן אצלך והיינו מדברים חצי לילה, לרגעים שהיינו יושבים יחד על המיטות ומפנטזים לנו על כל מיני דברים, על חוות ובתי עץ. אני כל כך מתגעגע לרעיונות הפשוטים ומרחיקי הלכת שלך. פעם הצעת לאסוף זבל של פרות בגולן ולמכור אותו בתור זבל לחקלאות וכשצחקתי על הרעיון נתת בי מבט וחייכת את "חצי החיוך" הידוע שלך שאמר "אתה עוד תראה איזה רעיון גאוני זה..."

היה לך חלום לבנות בית מעץ (ובתור התחלה קניית לך מסור חשמלי ובניית לך מיטה ממשטחי עץ - רפסודות). ופעם העלית רעיון לחפור בריכת דגים בשומרון וכשסיפרת לי את זה היה ברור לך שזה מעשי.

מאז שהגעת ליישוב מקנדה היינו חברים טובים, את מסיבת בר־המצוה לחברים עשינו ביחד, ואת התיכון העברנו די בכיף. לבגרויות למדנו יחד והאמת שאני די מתגעגע לזה, בגלל שתמיד ידעת לפנק ולדגם אותנו בעוגות ותה חם.

אתה אהבת את הים, ובימי שישי אתה, רועי ואני נהגנו לנסוע לחוף ליד בית – ינאי, ואפילו במוצאי שבתות כשנהגנו לנסוע לסרט או סתם לבלות, היית אוהב לנסוע אחרי הבילוי לטיילת ולהיכנס למים.

אהבת מאוד לעשות כושר ונהגת לרוץ הרבה מסביב ליישוב.

רצת בכמה מרוצים של טבריה ותל-אביב וקיבלת מדליות.

פעם הקפת את הכינרת על אופניים ולפני הגיוס עשינו טיול אופניים מבאר-שבע לאילת ואתה היית קורע אותנו בטענה שאתה מתאמן לקראת הגיוס.

לפני הצבא הלכת לחיספין ולא מצאת את עצמך שם ואז באת למכינה הקדם צבאית ב"עטרת כוהנים" שברובע המוסלמי. כשהגעת, חפרנו איזה כוך שלא גרו בו עשרות שנים, והיה לנו מקום בדיוק לשתי מיטות ומרווח קטן באמצע. כל יום ראשון היית מביא את העוגה הטעימה של סבתא שלך ואנחנו נהננו ממנה.

אחרי ארבעה חודשים הרגשת צורך עז להתגייס, עברת גיבוש לפלוגת ההנדסה של הנח"ל. בכושר – היית מספר אחד בפלוגה. כשהיית ב"דלעת", היית חוזר שבת אחת בחודש ומספר לי על הקורות אותך. פעם ספרת שנפל לידך פצמ"ר ובנס לא נפגעת, ופעם אחרת נתקלת במחבלים עם הנגמ"ש שנהגת בו וחיסלתם את המחבלים. כתוצאה מכך קיבלתם מכתב הוקרה מהאלוף. את כל זה אף אחד לא היה יודע ואם לא הייתי מספר לחברים, הם היו חושבים שעבד עליך שירות רגיל בצבא ללא אירועים מיוחדים.

תמיד הייתי מופתע מהצניעות שלך, ומהעשייה השקטה שאפיינה אותך. בתקופה האחרונה שלך בצבא, התחזקת באמונה ובמעשה. כשהיית חוזר הביתה מתקופה קשה בצבא היית "סוחב" אותי לישיבת ההסדר ביישוב והיינו לומדים "מסילת ישרים" או פרשת שבוע.

בלילה שלפני יציאתך האחרונה ישנתי אצלך, דברנו כמעט כל הלילה והעלינו זיכרונות וסקרת את חייך. לאחר מעשה, אני חושב שזו הייתה מעין פרידה. סיפרת לי שאתה כל כך שמח שהתחזקת בתורה, ויותר מזה, שהוריי שמחים על כך.

שילה – כמו שאתה יודע, זה קצת ממה שעברנו יחד.

אני אזכור אותך תמיד, ואשתדל ללכת בדרכיך, להיות אמיתי ולעשות בשקט, לכבד את כולם ולהיות חבר נאמן ומסור.

מתגעגע, מאוד מאוד.

איתי זר

(חבר קרוב – כאח)

ד' שבט תשס"ב

פגישה אחרונה

אחר חמש שנים, חד וברור, כאילו היה זה אך אתמול, אני רואה אותך שילה, בא להיפרד מאתנו במוצאי שבת, בקרוון ההוא, בסוסיא.

התחבקנו וצחקנו: "שמור על עצמך בעליה האחרונה ללבנון, שלא יאמרו עליך אח"כ 'הוא עמד - להשתחרר'". ואח"כ, באמת אמרנו עליך כך - ואז, כבר לא צחקנו. זה היה הצחוק האחרון, החיבוק האחרון, האהבה האחרונה שהשארתי לנו ושהשארנו לך.

מדוע נחרת הדבר כה חזק בזיכרון?

כשנסענו באותו הערב חזרה הביתה, חשבנו איך נגלית לנו באותה שבת: מתבגר, רציני, מתגבש.

מתי כל זה קרה לך? שאלנו.

ברדיו התנגן בדיוק אז, שיר של זמרת, שאת שיריה אהבת פעם לשמוע בביתנו, ישוב על הכורסא. "הימים חולפים... וגם אתה... וגם אתה..."

מתי כל זה קרה לך?

אח"כ התברר שהרבה אנשים וגם אנו ביניהם, לא ידעו עד כמה היה התהליך שעברת, היה עמוק ויסודי.

מעט סיפורים, דברים שכתבת - במיוחד לעצמך - ציירו את התמונה.

ולא הרגשנו?

לא הרגשנו ולא במקרה. היה זה אופייני לך שלא נרגיש. לא התעטרת בסממנים חיצוניים. הכיפה לא גדלה, הציציות לא התבדרו ומחשבותיך לא נשמעו ברמה. אבל בדברים שהשארתי בכתב התגלה הלהט, הלהט שקבלת מאבא שלך.

ועוד נזכרנו אח"כ איך בבר המצוה שלך, בכרשת "ונח מצא חן בעיני ד'" דיברנו על החן, על החן שלך.

ומהו החן? הטבעיות שבה נעשים הדברים. ללא החצנה. כמו חנה, כמו אימא "וחנה היא מדברת על ליבה, רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע". והיכן? במשכן שילה. וחשבנו, הדברים אכן אמורים כך.

ולקראת סיום, שילה, אני רוצה לספר לך משהו עלינו.

קרע גדול נקרע מאתנו, המשפחה, כשהסתלקת. אך בהסתלקותך, יצרת חיבור חזק בינינו, הנשארים.

אייל והדוד של שילה

